Gemeente Utrecht

Verslag openbare ochtendvergadering Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum 16 februari 2023
Locatie Via livestream
Verslag door mw. C. van der Plaat (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, Ingeborg Hornsveld, de wethouder E. Eerenberg, Mariam Al-Saqaff (VVD), Ilse Raaijmakers (PvdA)(PvdA), Harm Dijkstra (CDA), Maartje Vermeulen (GroenLinks) (GroenLinks), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht)(Stadsbelang Utrecht), Berdien van der Wilt (D66), Mahmut Sungur (DENK), Esma Kendir (Student&Starter), Derk van Bergen (ChristenUnie), Anton Stam (Volt), Noura Al-Fakir (BIJ1), Willemien Kok (griffier)

Afwezigen

Hester Assen (PvdA)

Verslag openbare vergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

1. Opening en mededelingen 1
2. Vaststellen van de agenda van 16 februari 2023 2
3. Vaststellen ingekomen agenderingen 3
4. Verslagen 3
5. Toezeggingen/moties 4
6. Lijst ingekomen stukken 4
7. Debat kinderopvang 4

1. Opening en mededelingen

De voorzitter Ingeborg Hornsveld opent de vergadering om 10.00 uur en heet aanwezigen en iedereen die meekijkt van harte welkom.

Zij deelt mee dat zij geen appjes leest, als er iets is dan graag een punt van orde of het punt inbrengen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) meldt haar collega mevrouw Hester Assen afwezig is en zij zal haar voor een deel vervangen vandaag bij Onderwijs, debatten en collega's.

2. Vaststellen van de agenda van 16 februari 2023

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Het verzoek is om het debat over winkelgebieden en buurtconciërge te verplaatsen naar de eerstvolgende commissievergadering.

De voorzitter besluit dat dit punt terugkomt op de agenda van maart.

De voorzitter vraagt of er de wens is dat het college met een gewijzigde brief komt?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) wil wel op de hoogte gehouden worden van hoe dat nou uiteindelijk verwerkt wordt de brief.

Voorstel van **de voorzitter** is om de brief tijdig voor het debat dus vrijdag 17 maart te sturen.

De heer Stam (Volt) vraagt of de behandeltijd aangepast kan worden van het punt volwasseneneducatie. Dit is een niet door Volt geagendeerd punt.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) heeft dezelfde vraag als de heer Stam. Zij heeft ook een inbreng.

De heer Stam (Volt) vraagt de commissie om de behandeltijd aan te passen naar 90 minuten. De voorzitter is hier geen voorstander van om dat nu te gaan veranderen.

De heer Sungur (DENK): Het is niet gebruikelijk om de tijden te veranderen.

De voorzitter verzoekt om discipline en om het kort te houden. Het debat zal gaan over kinderopvang. Alles is keurig ingeklokt met dank aan de inklokker.

Er wordt ingestemd met de agenda. Deze wordt vastgesteld.

De vraag van wethouder Voortman wordt besproken. Haar recente brief zit bij de stukken. De voorzitter vraagt of er behoefte is aan een technische sessie.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) wil dat graag laten plaatsvinden.

De heer Sungur (DENK) vraagt wat hij ervan kan verwachten. Hij is wel voor de technische sessie.

Besloten wordt de technische sessie landelijke stuurgroep intervisie wijkgerichte aanpak Overvecht te laten plaatsvinden.

<u>Agenderingen ter plaatse</u>:

De heer Simsek (DENK) wil samen met mevrouw Kendir het debat agenderen over gebedsruimte op scholen in Utrecht. Er zijn 6 agenderende partijen. Besloten wordt dat hier een behandeltijd van 90 minuten aan toegekend wordt.

De heer Sungur (DENK) wil aankomende commissievergadering in april de brief over ondernemers agenderen. Hiervoor zijn 7 partijen. De behandeltijd wordt vastgesteld op 90 minuten.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) wil graag de raadsbrief voor onderwijshuisvesting in een raadsinformatiebijeenkomst bespreken.

De wethouder deelt mee dat dit rond 2024 zijn beslag krijgt. De voorjaarsnota is dan ook binnen. Net na de zomer kan dit ingepland worden.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) verzoekt om de RIB voor de zomer.

Tijdens de pauze zal verder afgestemd worden wanneer dit een goed moment is.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wil graag op de volgende RIB-avond een technische sessie over het UW-plan.

De voorzitter deelt mee dat deze genoteerd staat.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) heeft voldoende aantal partijen voor een debat over standplaatsenbeleid. Zij licht het punt kort toe. De behandeltijd wordt vastgesteld op 120 minuten.

Mevrouw Kok (griffier) vraagt om op de RIB-avond van 23 mei 60 minuten in te plannen voor de raadstoets. Dit wordt aangenomen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) verzoekt om alvast tijd te reserveren voor het Thema MBO en stagemarkt.

De prioriteiten voor de agenderingen worden vastgesteld en doorgegeven door de griffier.

De agenda wordt vastgesteld inclusief de behandeltijden.

3. Vaststellen ingekomen agenderingen

De heer Simsek (DENK) wil samen met mevrouw Kendir het debat agenderen over gebedsruimte op scholen in Utrecht. Er zijn 6 agenderende partijen. Besloten wordt dat hier een behandeltijd van 90 minuten aan toegekend wordt.

De heer Sungur (DENK) wil aankomende commissievergadering in april de brief over ondernemers centraal agenderen. Hiervoor zijn 7 partijen. De behandeltijd wordt vastgesteld op 90 minuten.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) wil graag de raadsbrief voor onderwijshuisvesting in een raadsinformatiebijeenkomst bespreken.

De wethouder deelt mee dat dit rond 2024 zijn beslag krijgt. De voorjaarsnota is dan ook binnen. Net na de zomer kan dit ingepland worden.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) verzoekt om de RIB voor de zomer.

Tijdens de pauze zal verder afgestemd worden wanneer dit een goed moment is.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wil graag op de volgende RIB-avond een technische sessie over het UW plan.

De voorzitter deelt mee dat deze genoteerd staat.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) heeft voldoende aantal partijen voor een debat over standplaatsenbeleid. Zij licht het punt kort toe. De behandeltijd wordt vastgesteld op 120 minuten.

Mevrouw Kok (griffier) vraagt om op de RIB-avond van 23 mei 60 minuten in te plannen voor de raadstoets. Dit wordt aangenomen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) verzoekt om alvast tijd te reserveren voor het Thema MBO en stagemarkt.

De prioriteiten voor de agenderingen worden vastgesteld en doorgegeven door de griffier.

4. Verslagen

Het verslag van 15 december 2022 is aangepast met de opmerkingen van Volt en CU en wordt nu vastgesteld.

Het concept verslag van 19 januari 2023 is aangepast op verzoek van Volt en wordt nu vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Op pagina 3, ‘de heer Chirino’ moet zijn ‘mevrouw Chirino’.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt wat er gebeurt met de verlopen toezeggingen.

Mevrouw Kok (griffier) deelt mee dat als er geen verdere reactie vanuit de commissie komt, dan gaat een verlopen toezegging van de lijst af of wordt een voorstel ingewilligd.

De wethouder neemt een aantal verlopen toezeggingen door. Het gaat om toezegging 182 uit het vorige jaar over gokreclame bij FC Utrecht. Het gesprek met FC Utrecht is inmiddels gepland in april. En namens collega Oosters, toezegging 135 uit het vorige jaar, over gratis water verstrekken bij evenementen. De focus van mijn collega heeft gelegen op het opstarten van de evenementensector na corona, dus deze toezegging is vertraagd. Het voorstel aan de commissie is dat er in april een update komt vanuit collega Oosters.

De heer Stam (Volt) vraagt de wethouder te reageren op een afgedane toezegging en dankt voor het dashboard met cijfers van het leerlingenvervoer. Er komt binnenkort een update hierover. De vraag is of er een vergelijking komt met de cijfers uit de eerste brief.

De wethouder zegt dit toe.

6. Lijst ingekomen stukken

De voorzitter: Voorstel om de petitie van de kaasboer in handen van het college te stellen. Hiermee wordt akkoord gegaan en de lijst is vastgesteld. Het debat over deze petitie staat nu gepland voor medio maart.

7. Debat kinderopvang

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Blij dat de gemeente de handschoen heeft opgepakt en met verschillende partijen om tafel is gegaan. Er wordt in de raadsbrief ook al veel worden mooie oplossingen genoemd. GroenLinks, die zou graag nog meer regie zien vanuit de gemeente. GroenLinks wil dat elk kind zich optimaal kan ontwikkelen en dat ouders kunnen participeren In de arbeidsmarkt zonder zich zorgen te maken over het welzijn van hun kind. De zorg en opvang van een kind is een voorziening die wij als samenleving met elkaar organiseren. It takes a village to raise a child, vinden wij hierbij passend.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Wat bedoelt mevrouw Vermeulen (GroenLinks) met nog meer regie?

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): In eerste instantie sluiten we aan bij de vraag van ouders. Nu is voor veel jonge ouders niet inzichtelijk waar de plaats is. Ze schrijven zich op verschillende plekken in en dit leidt tot vervuiling van wachtlijsten. Hierover is ook al eerder in kranten over bericht. Ouders zouden geholpen zijn met een overzicht van aanbieders waarin de kinderopvang opties voor een plek worden genoemd. Zou de gemeente samen met de kinderopvang organisaties kunnen kijken of er een soort aanmeldsysteem zou kunnen komen? Het tweede punt spreiding in wijken en voldoende aanbod. Het gaat over de huisvesting naar aanleiding van signalen dat er niet in elke wijk opvang is, en we hebben vastgesteld dat er inderdaad grote verschillen zijn tussen de wijken. Sommige wijken hebben vrijwel geen opvangvoorzieningen en

dit zorgt voor ongelijke kansen. Het heen en weer gependel door ouders willen wij graag voorkomen. We willen graag een toezegging dat de wethouder in overleg gaat met kinderopvang partijen over een betere spreiding van de kinderopvang In de stad. En ook willen we dat er dat er ruimte voor kinderopvang op BSO net als andere voorzieningen meegenomen wordt. Gaat de wethouder hierop sturen binnen de ruimtelijke ordening. Mijn derde punt als het gaat ook om meer regie.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Ik was toch wel benieuwd, bij het punt betere spreiding over wijken, hoe zich dat verhoudt tot het ongelijk investeren voor gelijke kansen. Wat ons betreft is dat het belangrijkste uitgangspunt

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Wij zien dat juist als ongelijk investeren voor gelijke kansen. Voorbeeld Kanalen-eiland.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Als aanvulling dat GroenLinks vraagt om een gesprek aan te gaan met de aanbieders dat dit dan wel wordt meegenomen, of dat dat de inzet van de gemeente is en niet, want als je zegt betere spreiding over de wijken, zie ik dat als anders dan ongelijk investeren voor gelijke kansen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Nee, wij zien het echt als ongelijk investeren voor gelijke kansen en juist dat er in elke wijk dus ook mogelijkheden zijn voor kinderopvang om daar naar te gaan kijken en niet alleen kijken naar vraag en aanbod, maar beter dat we ook een basis krijgen. Dat er in elke wijk een basisvoorziening is waar kinderen naar de kinderopvang en naar voorschool gaan, die ook samenwerken.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Mijn vraag is over die betere spreiding, betreft dat ook echt de reguliere kinderopvang of gaat dat over het hele plaatje van passende kinderopvang?

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): We hebben het nu over de gewone reguliere kinderopvang, daar gaat het ook over. Dat andere kun je ook meenemen. Het gaat in ieder geval over de reguliere kinderopvang. Ik denk dat in elke wijk er ouders zijn die ook willen gaan werken en die kinderopvang nodig hebben en dat dat ook mogelijk is en dat wij daar als gemeente een taak in hebben.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Bedoelt u daarmee stimuleren van dat gesprek met de kinderopvang is echt opleggen? Want daar zou voor mij wel een verschil zitten in zitten.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Nee, want daar hebben we ook de middelen niet toe. Het gaat vooral om stimuleren en met ook ruimte voor kinderopvang plekken In de stad en dat we dat ook in de ruimtelijke ordening duidelijk meenemen. Dat gebeurt nu nog te weinig wat mij betreft.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Ziet mevrouw Vermeulen (GroenLinks) ook dat kinderopvang uiteindelijk een vraag en aanbod ding is van de markt?

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Ja, dat zie ik wel degelijk. Maar we zien ook dat de stad aan het veranderen is en er zijn ontwikkelingen In de stad. Vraag en aanbod lopen soms achter in de ontwikkeling in verschillende wijken. Wat je nu ziet is dat er in bepaalde wijken basisvoorzieningen nodig zijn voor de ouders die willen gaan werken en heel erg zoekende zijn.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Eens met deze analyse maar ik ben wel benieuwd of mevrouw Vermeulen (GroenLinks) dan ook inziet dat we geen ondernemers kunnen dwingen om ergens een kinderopvang te starten De gemeente heeft vooral een faciliterende rol.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): We zien op dit moment vooral een faciliterende rol en wij zouden graag zien dat iedereen erkent dat dit een hele belangrijke voorziening is, zowel voor ouderparticipatie en ook voor de ontwikkeling van kinderen.
Ik heb nog een derde punt en dat gaat eigenlijk over regels. Volgens GroenLinks zijn regels goed als ze mensen helpen. Wetten en regels zijn er niet om het leven van mensen te bemoeilijken. Wij horen van kinderopvangorganisaties dat het soms lastig hebben van de vele regels, bijvoorbeeld als het gaat om regels voor kinderopvangorganisaties. Kan het college onderzoeken of het opstarten van een nieuwe kinderopvanglocatie of gastouder locatie eenvoudig gemaakt kan worden, bijvoorbeeld door een integrale aanpak waarbij er één loket is en waarbij een aanvrager meerdere aanvragen genoeg van verschillende vergunningen, bijvoorbeeld voor een brand vergunning en voor een kinderopvang vergunning. Dat zou deze integrale aanpak zou zorgen voor een voor een het laagdrempelige contact en wat ook daarbij zou kunnen helpen is bijvoorbeeld net zoals in Amsterdam doen contact tussen toezicht en handhaving en kinderopvang locaties, zodat je meer Samen gaat kijken hoe kunnen we nu zo goed mogelijk tot nieuwe locaties komen.
Daarnaast is de kwaliteit van de kinderopvang, vindt GroenLinks heel belangrijk en we krijgen signalen dat de kwaliteit achteruitgaat.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Ik wil het wel echt goed begrijpen, dus vandaar dat ik het wel wil vragen, want in een brief staat iets over gastouders en hoe dat mogelijk wordt gefaciliteerd. Maar mevrouw Vermeulen (GroenLinks) noemt een loket Het gaat toch weer over de kinderopvang en dat is een marktpartij. U zoekt plekken, maar moet daar een speciaal loket voor? Ik ben het ermee eens dat het makkelijk gemaakt moet worden om een plek te vinden maar mengen wij ons dan niet op die manier in de markt.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Wat je nu veel hoort is dat het gewoon best wel complex is en je hebt met verschillende regels en wetgeving te maken. Mensen die een kinderopvang willen starten worden nu van plek naar plek gestuurd. Wij denken dat het een aandachtspunt is en er verbetering mogelijk is.
En daarnaast vinden wij kwaliteit heel belangrijk en we krijgen signalen dat de kwaliteit achteruitgaat. Misschien door personeelstekorten. We horen tegelijkertijd van aanbieders dat er ook regels zijn en wetgeving die de flexibiliteit niet ten goede komen en waardoor er ook regels op landelijk niveau nu versoepeld worden. Wij willen graag weten wat dit betekent voor Utrecht? Wat gaan we precies versoepelen en hou houden we die kwaliteit zo goed mogelijk in stand? Kan de wethouder hier over informeren? Het laatste punt gaat over samenwerking en personeelstekort. Het personeelstekort is groot en dit is een landelijk probleem. Daarbij komt er nieuwe wetgeving voor de financiering van kinderopvang, waardoor waarschijnlijk meer mensen gebruik gaan maken van kinderopvang GroenLinks vindt het belangrijk dat we een proactieve houding innemen en als stad kijken wat waar mogelijk is en dat we de samenwerking met partners opzoeken. Dit wordt nu ook al gedaan en in de brief lezen we ook mogelijkheden, bijvoorbeeld voor personeel om zich te ontwikkelen richting BSO en voorschool samenwerking met scholen op het kindcentrum. Wij hebben ook gelezen dat er in Amsterdam nog een interessante campagne is over zij instroom. Is zo'n campagne een idee voor Utrecht? Kan de wethouder ons toezeggen dat wij op de hoogte worden gehouden van het platform en de maatregelen om de personeelstekorten verder tegen te gaan.

De heer Stam (Volt): Ik ben wel benieuwd hoe mevrouw Vermeulen (GroenLinks) kijkt naar het belang van maatregelen om de instroom te vergroten en vergelijkend met het belang van maatregelen om behoud van personeel te vergroten.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): wij denken dat beide belangrijk is, dus je moet zorgen dat je personeel behoudt. Een Je moet zorgen dat er ook meer mensen instromen en ik denk dat het onder andere te maken heeft met salarissen. Er is gelukkig een behoorlijke loonsverhoging gekomen voor mensen die werken in de kinderopvang. Dat kan helpen en ook dat de

werkomstandigheden goed zijn en blijven. Er zijn op heel veel plekken zijn mooie campagnes gaande, ook in Utrecht, om de instroom te verbeteren. Wij denken dat dat heel belangrijk is.

De heer Stam (Volt): Ik heb het gevoel dat we op terrein van behoud nog wel meer zouden kunnen doen en ik ben benieuwd of GroenLinks dat ook ziet en waar GroenLinks misschien nog kansen ziet om meer personeel te behouden voor deze sector.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Wat bedoelt u precies met deze vraag?

De heer Stam (Volt): Ik heb zelf een aantal ideeën en ik ben gewoon benieuwd hoe GroenLinks daar naar kijkt. Ziet mevrouw Vermeulen (GroenLinks) nog kansen om meer op behoud te letten en vooral omdat zij in haar inbreng veel focust op instroom. Ik zie dat ook terug in hoe het college ernaar kijkt. Ik denk dat het goed is ook om meer aandacht te geven aan het belang van behoud van personeel.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Nou, ik zei al net dat het belangrijk is dat de arbeidsvoorwaarden goed zijn en dat het belangrijk is dat de kwaliteit op orde is en dat ze voldoende ruimte hebben om hun werk te kunnen doen.

Meneer Bos (Stadsbelang Utrecht): Er wordt wel iets heel belangrijks aangeraakt en dat is inderdaad het personeelstekort en het behoud van kwaliteit. Er wordt vanuit het onderwijs behoorlijk veel geklaagd dat als er sprake is van zij instroom dat dat echt ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs. En het kan niet anders dan dat dit ook het geval zou zijn bij kinderopvang. Ik vraag me af wat dat resultaat uiteindelijk is, als die kinderen vanuit de kinderopvang ook de basisschool in instromen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Ik denk dat die kwaliteitseisen die staan gewoon vaststaan bij welke instroom dan ook. Tegenwoordig heb je ook een taaleis. Er zijn best wel strenge regels en die zijn er niet voor niks, dus ik denk dat we goed moeten kijken dat die kwaliteit behouden blijft. Belangrijk is de samenwerking en er is denk ik meer mogelijk dan wij denken met behoud van kwaliteit.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Wij zien ook vooral dat de gemeente beperkte invloed heeft als we dan kijken naar wat de gemeente kan doen met schaarste, focus vooral op ongelijk investeren voor gelijke kansen. In de brief gaat het over de korte termijn, maar in voorbereiding op dit debat stuit ik op de propositie versterken pedagogische basis die door de VNG, de PO raad, de maatschappelijke opvangorganisaties is ingediend. Hoe kijkt de wethouder daarnaar? Ziet hij dit ook als de toekomst? En als het dan gaat om de inzet van de gemeente zouden wij het liefst zien dat we nog meer regierol pakken op het stimuleren van kindcentra. Dat is precies waar dan ook meer samenwerking kan plaatsvinden tussen opvang en onderwijs of inderdaad tussen mensen bij de BSO, die vaak maar kleine uren hebben, maar dat kunnen uitbreiden als ze ook bij de kinderopvang ingezet kunnen worden en dat maakt het werk ook aantrekkelijker. Dan nog twee korte opmerkingen over de brief zelf, de korte termijn oplossingen. De eerste oproep is eigenlijk vooral betrek ook medewerkers erbij. Bij de RIB waren er geen medewerkers en ik mis dat ook nog een beetje In de brief. Ik denk dat zij ook gewoon met goede suggesties kunnen komen voor oplossingen, dus daar ga ik nog reactie op vragen. Ik vind dat de gemeente erg makkelijk concludeert dat bereikbaarheid en wonen er niet zo toe doen. Natuurlijk zijn de arbeidsvoorwaarden dingen waar we niet direct invloed op hebben, maar veel belangrijker, dit zijn nou net knoppen waar wij wel aan kunnen draaien als gemeente. Dus ik zou dat niet meteen willen afschrijven. Ook graag een reactie van de wethouder daarop.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Ik ga even aan tot laatste, want één is dat het goed is om überhaupt over de beroepen die met kinderen zijn na te denken over zijn we daar bereikbaar en

toegankelijk voor. In de brief over Utrecht Leert staat hier ook best wel veel over wat we daar op onderwijs al op doen. Bent u het met mij eens dat eigenlijk die verbinding misschien ook wel meer nog zou kunnen? Wat doen we op onderwijs en hoe raakt dat ook andere beroepen met kinderen?

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Ik zou dat ook breder willen trekken, maar dan ook vooral naar weer ongelijk investeren voor gelijke kansen. Het gaat ook vooral over voorschool en die basisvoorziening, waar we hopelijk in de toekomst als kinderopvang gratis wordt, naartoe gaan in de stad.

De heer Stam (Volt): Ik ben blij met de opmerking van mevrouw Raaijmakers (PvdA) over bereikbaarheid en wonen en ik vroeg me af of er ook concrete maatregelen zijn waar ze voorstander van zou of waar ze aan denkt?

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Er is bekend dat we nu iets met parkeergelden doen. Dat dit zou een mogelijkheid kunnen zijn. Bij wonen is er voorrangsregeling bij bepaalde huisvesting. Dat zijn toch de directe dingen waar je aan denkt, Maar ik wil graag van de wethouder vooral een reactie dat we dit niet meteen moeten afschrijven als suggestie.

De voorzitter bedankt PvdA voor hun inbreng en gaat door met D66.

Mevrouw Van der Wilt (D66): We zijn blij dat we hier nu zitten en dat na vragen, onder andere vanuit ons in juni over of er nu ook concreet gesprekken zijn gevoerd en dat er nu ook echt iets ligt. Dus ik vind het heel mooi. Al gaat de gemeente misschien formeel niet over de tekorten In de kinderopvang, toch is het een kader van arbeidsmarktparticipatie en de emancipatie aan de ene kant en de ontwikkeling van het kind van de andere kant. Natuurlijk is het een te belangrijk onderwerp om te laten. De brief die voorligt en het gesprek en de RIB in januari geven een goed beeld bij de acties waar nu aan wordt gedacht. We zijn blij dat er ook wordt gekeken naar de mogelijkheid om met scholen en werkgevers na te denken over een andere invulling van de werk en schooldagen. Dat is geen korte termijn, maar met een tekort oplopend tot 600 personeelsleden in de hele regio in 2030 is het denk ik wel echt noodzakelijk dat we ook over dit soort lange termijn zaken denken en ik hoop ook dat het college die houding en die gedachten in gedachten houdt met de gesprekken met de opvang.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): We zijn benieuwd hoe D66 precies ziet hoe deze gesprekken gevoerd gaan worden, want werkgevers zitten in heel het land. Wat zijn uw ideeën hierover?

Mevrouw Van der Wilt (D66): Ik lees in de brief terug dat deze gesprekken ook al bijvoorbeeld met ons werkgevers servicepunt wordt geprobeerd, is net die werk en inkomen kant ook te voeren. Ik zit natuurlijk niet daarbij aan tafel, dus ik weet niet hoe dit wordt ingestoken. Maar het feit dat er wordt gekeken naar hoe werken we met zijn allen, en is dat systeem überhaupt nog houdbaar is heel goed.
We kunnen ons achter de benoemde denklijn scharen en we zijn ook heel blij dat er wordt gekeken naar oplossingen, zoals het beter faciliteren van het werken met gastouders samen met de woningcorporaties en we zien in de brief duidelijk hoe de gemeente en dus de corporaties hieraan kunnen bijdragen. We zijn benieuwd hoe dit wordt opgepakt en of we daar verder mee kunnen. Dit weekend dook in de krant het bericht op dat er geen stad is in Nederland met zoveel ouderparticipatiecrèches als Utrecht, maar liefst 5 officiële locaties zijn er, terwijl er landelijk maar 7 zijn. In dit artikel worden ook duidelijk de voordelen van genoemd, onder andere dat het goedkoper kan zijn, grote ouderbetrokkenheid en veel bekende gezichten. We zijn benieuwd hoe het college hiernaar kijkt en of dit ook voorbijgekomen is in de gesprekken en waarom dat eigenlijk wel of niet op de op de lijst is gekomen. Ik sluit me aan bij het punt vanuit GroenLinks over de balans tussen de noodoplossingen en creatief nadenken enerzijds, maar ook oog houden voor

kwaliteit. Volgens mij is dat een belangrijke en ik hoop dat dat in de gesprekken wel terug blijft komen. Ik denk dat een goede kwaliteit ook bijdraagt aan werkplezier.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Wij hoorden tijdens de RIB dat er ook vraag was naar minder strenge handhaving. Hoe staat de D66 daar tegenover?

Mevrouw Van der Wilt (D66): Ik vind dat dus wel een hele spannende en daarom ook mijn opmerking. Ook omdat de inspectie daarvan zei we hebben een pedagogische ondergrens. Ik sluit me aan bij mevrouw Raaijmakers, wat vinden wij daarin nog verantwoord en wat is dan de kwaliteit? Ik hoop dat het college daar af en toe op terug durft te sturen en dat we daarin niet te ruim zijn.
Als laatste, ik stipte het al heel even aan richting de PVDA. Ik zie hier ook wel wat dwarsverbanden met wat we ook doen in het kader van Utrecht Leert en in het kader van behoud van personeel en het aantrekken ervan. Als we dan toch kijken waar we als gemeente invloed hebben en wat het meest precaire is, dan is dat vooral de inzet op het onderwijs en de voorschool. Het zou mooi zijn als de kinderopvang daar goed bij aan kan sluiten en kan aanhaken. Volgens mij loopt daar al het een en ander. Dat zou ik wel willen bekrachtigen dat we daarin goede verbinding zoeken met Utrecht Leert.

Onder dankzegging voor de bijdrage van D66 geeft **de voorzitter** het woord aan de heer Dijkstra van CDA.

De heer Dijkstra (CDA): Er zijn veel goede dingen langsgekomen op dit onderdeel. Net zoals in veel sectoren is er ook in de kinderopvang groeiende vraag naar professionals en het CDA vindt de borging van de kwaliteit van het grootste belang, dus daar bij ook aansluiting bij D66. Goed taalonderwijs en sterke betrokkenheid van de ouders vinden we daarbij ook essentieel. Complimenten voor de brief en aangegeven oplossingsrichtingen en helemaal eens dat we regie moeten nemen. Ik zou graag het gesprek willen aangaan over de uitvoering van de regie. In verband met groeiende vraag en beperkt aanbod van professionals.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): In heel veel sectoren zijn tekorten en nu zegt het CDA we moeten de regie gaan voeren op kinderopvang sector, wat in principe niet aan de overheid is. Dat zouden we op heel veel sectoren kunnen doen. Waarom dan alleen op de kinderopvang? De kinderopvang is een vrije markt. Blijven we die regierol volhouden als er een situatie komt waarbij er wel voldoende personeel is en geen tekorten meer of laten we die rol dan los?

De heer Dijkstra (CDA): Het is niet dat we voor meer regie zijn of tegen. Ik ben vooral benieuwd wat dat dan concreet inhoudt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Interessant antwoord maar geen duidelijk antwoord. Maar ik denk dat het CDA vooral meer duidelijkheid wenst. Regie kun je alleen voeren als je voldoende middelen daarvoor hebt en wat we de laatste paar jaar zien, is dat er heel veel van ons gevraagd wordt als overheid maar dat de middelen er niet bij zitten. Hoe staat CDA daarin?

De heer Dijkstra (CDA): Het moet uiteindelijk werken en dat kan ik nu niet goed overzien met deze zachte maatregelen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Niets is voor niets. Niets is goedkoop, alles kost geld. We krijgen geen geld. Maar er wordt hier wel vanuit de raad gedacht dat we allerhande verantwoordelijkheden moeten nemen richting allerhande sectoren. Zo ook de kinderopvang. Hoe staat het CDA daarin? En ik denk dat dit misschien wel een interessante vraag is voor iedere partij.

De heer Dijkstra (CDA): Zoals ik al zei, we moeten gewoon goed kijken naar wat dat dan is. We moeten dat gesprek voeren en het in kleinere brokjes opknippen. Dat zou het voor ons duidelijker maken. En ja, pas dan kun je er wat over zeggen wat mij betreft.
Een van de belangrijke onderdelen is huisvesting. Nu wordt de kinderopvang niet gelijkgesteld aan onderwijs huisvesting. Onderwijs gaat voor, maar ik ben ook benieuwd hoe we daarnaar kijken? Ik heb dan nog niet per se een duidelijke richting in, maar ik ben benieuwd hoe de rest ook hiernaar kijkt. Het is een feit dat als puntje bij paaltje komt onderwijs nu voorgaat op kinderopvang. We moeten met elkaar ons afvragen of we die twee niet meer met elkaar gelijk willen maken. En tot slot, we moeten ervoor zorgen dat mensen die in de kinderopvang werken, ook hier kunnen wonen. Moeten we ook niet het gesprek voeren of die mensen voorrang kunnen krijgen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter): Ik hoor de heer Dijkstra zeggen dat we ook voorrang kunnen geven aan hen qua woningen. Tegelijkertijd hebben we heel vaak de afgelopen weken debatten gehad waarin we weer tot de conclusie kwamen dat er tekorten waren. Dus waar ligt volgens het CDA de grens?

De heer Dijkstra (CDA): Ik heb nog geen helder antwoord op deze vraag. Omdat ik nog op zoek ben naar de eerdere beantwoording van schriftelijke vragen van mevrouw Assen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter): Ik hoorde het antwoord niet en wil daarom even doorvragen, want is het zo dat het CDA dan wel wil dat in ieder geval voor mensen die in de kinderopvang werken, dat die voorrang regeling er komt?

De heer Dijkstra (CDA): Dat zou een optie kunnen zijn. Alleen ook hier wil ik weer eerst vanuit het college zien of zij dat wenselijk en mogelijk achten. Gaat het werken in de uitvoering?

Mevrouw Kendir (Student & Starter): Wat ziet het CDA dan als die essentiële beroepen?

De heer Dijkstra (CDA): Je moet eerst kijken naar wat is wel uitvoerbaar.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Volgens mij hoeven we hier geen debat te gaan voeren over of ondernemers die in de kinderopvang zitten wel of niet tot de markt horen. Ze horen tot de markt en onderwijshuisvesting vergelijken met huisvesting voor kinderopvang is volgens mij een scheve vergelijking. Want erkent het CDA dat we ook niet kunnen zeggen, doe maar daar een plekje voor een kapper en daar een supermarkt.

De heer Dijkstra (CDA): Ik vind dat we daar gewoon gesprek over moeten voeren waar het hoort. Het schuurt wel tegen onderwijs aan.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): We kunnen hier niet het debat voeren of kinderopvang wel of niet tot een marktpartij behoort. Daar gaan we niet over. De gemeente gaat over de huisvesting van scholen onderwijs en daar had ik het over. Ik hoop dat het CDA dat ook ziet.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Laten we het goed op hoofdlijnen voeren.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Ik vond het een interessante opmerking van het CDA, de onderwijshuisvesting versus de kinderopvang. Het is voor de gemeente de uitdaging om plekken te krijgen voor kindcentra in de buurt van scholen. Hoe kijkt CDA naar de kindcentra?

De heer Dijkstra (CDA): Daar heb ik zo geen antwoord op.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Als ik kijk wie we allemaal voorrang moeten gaan geven voor woningen, dan zie ik dat groeien en groeien. CDA zegt we moeten zorgen voor voorrangsregeling

voor mensen die in de kinderopvang zitten. Volgens mij moeten we iedereen voorrang geven en vervolgens tot de conclusie komen dat niets verandert en dat alles blijft zoals het is en niet meer dan anders. Deelt CDA die mening?

De heer Dijkstra (CDA): Wij zijn er nog niet over uit. Als je goede bedoelingen hebt met het voortrekken van een of meer groepen, wat laatst ook met de vluchtelingen is gedaan, dan zitten daar goede bedoelingen achter. Het gaat erom dat het goed gaat werken in de uitvoering en daar vraag ik het college om met een goed plan te komen.

Onder dankzegging voor de inbreng gaat het woord naar mevrouw Al-Saqaff van de VVD.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Het personeelstekort in de kinderopvang is een probleem dat we landelijk terugzien. Als ouder wil je je geen zorgen hoeven te maken over een fijne en veilige plek voor je kind wanneer jij op het werk bent. Veel ouders schrijven hun kind al voor de geboorte in en hebben maanden na de geboorte nog steeds geen opvangplek. Ondernemers van de kinderopvang zetten zichzelf in om aan de grote vraag te voldoen, maar door de tekorten blijven de wachtlijsten oplopen. Een aantal problemen die in de raadsbrief tijdens de RIB zijn genoemd, vereisen landelijke oplossing. Wij zullen ingaan op hetgeen wat de gemeente kan doen en is wat ons betreft faciliterend. Dit debat betreft marktpartijen. Eerste punt, de wachtlijsten, eigenlijk kan ik mij aansluiten bij de vraag die GroenLinks stelde daarover. We kunnen een wachtlijst systeem aanjagen. De gemeente gaat hier niet over maar het gesprek daarover voeren lijkt ons wel nuttig. Tweede punt het behoud van de uitkering. De VVD leest dat de mogelijkheden wordt geboden om te starten met een opleiding met behoud van de uitkering.

De heer Stam (Volt): Kan mevrouw Al-Saqaff toelichten waarom ze een soort van centraal aanmeldsysteem wel een goed idee vindt, terwijl ze tegelijkertijd het zo belangrijk vindt om te benadrukken dat dit een vrije marktsector is?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Ik wil geen centraal aanmeldsysteem. De ondernemers gaven zelf aan dat ze vertegenwoordigers hebben die kijken naar hoe gaat het met de kinderopvang. En ik zou het wel mooi vinden als er een punt kan komen waar ouders kunnen inzien wat de wachtlijsten zijn per kinderopvang en wat hun plek op die lijst is. Er hoeft geen aanmeldsysteem te komen vanuit de gemeente. Dat willen we niet.

De heer Stam (Volt): Denkt mevrouw Al-Saqaff dat de stress die het oplevert om je zo vroeg te moeten aanmelden verlicht wordt door zo'n oplossing?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Wij hebben geen toverstaf. De ondernemers doen al heel hard hun best. We hebben het al gehoord tijdens de RIB om zoveel mogelijk kinderen op te vangen. Ze rekken de regels al op waar ze kunnen, alles om die kinderen maar op te vangen. Maar uiteindelijk is het wel dat wij als gemeente faciliterend zijn en daarmee het gesprek kunnen voeren bij knelpunten.

De heer Dijkstra (CDA): U ziet een overduidelijke rol voor bedrijven hierin. Blijkbaar zijn de wachtlijsten aan het groeien. Dat betekent dat veel kinderen niet naar de opvang kunnen en dus thuis zitten. Dat betekent dat ouders niet kunnen werken, maar thuis moeten zijn. Hoe ziet u dan?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Dat is ook precies hoe het is. Wat we ook hebben gehoord is dat er bij enkele kinderopvanglocaties nog wel ruimte is op bepaalde dagen in de week. Daar zouden ondernemers naar kunnen kijken. We zouden dat als gemeente ook kunnen communiceren. De gemeente heeft daar een voortrekkersrol in. Daar wordt er al voor gezorgd dat bepaalde overleggen niet op de piekdagen worden uitgevoerd, maar uiteindelijk ook daar gaan we weer niet

over. Die wachtlijsten die stijgen in meerdere sectoren en we kijken wat we kunnen doen. Maar ook dat lossen we niet zomaar op.

De heer Dijkstra (CDA): U ziet niet de grotere impact die dat heeft op de economie. Als mensen thuis moeten blijven, terwijl ze wel willen werken, dat lijkt me voor de VVD niet fijn. Ook voor de lokale economie, hoe ziet u dat?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Voor de VVD is dat niet fijn, voor de ouders die thuis moeten zitten is dat niet fijn en voor de werkgevers die hun werknemers moeten missen is dit niet fijn. De situatie is allesbehalve prachtig. Inderdaad sijpelt het door naar andere sectoren. De VVD van Amsterdam heeft er al een keer een opiniestuk over geschreven. Maar ik sluit me ook aan bij wat de heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zegt, wanneer houdt het op dat je kijkt naar wie er of wel of niet cruciaal is? Ik denk dat we daar heel voorzichtig mee moeten zijn.
We lezen dat de mogelijkheden voor het starten met een opleiding met behoud van de uitkering nader wordt verkend. Wij laten over de mogelijkheid voor een proeftuin met betrekking tot handhaving. Wat ons betreft zou de focus minder op handhaving mogen, maar meer op het aantrekkelijker maken van het beroep. Een proeftuin over het behoud van de uitkering tijdens de opleiding. Dat is wat ons betreft geschikter en we zijn voorstander. De VVD wil uiteraard voor de ondernemers een aantrekkelijke vestigingsgemeente zijn, dus de VVD zou graag een onderzoek willen naar waar onze gemeente strenger op handhaaft dan de handhaving bij andere gemeenten. Wij willen daar wel eens een vergelijking over zien.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Natuurlijk is het altijd goed om meer inzicht te krijgen, bij het woord onderzoek denk ik wel aan iets best wel groots en meeslepends met een prijskaartje. Waar wil de VVD dat vandaan halen? Waar ten koste mag het van gaan? Gaat het over kinderopvang, gaat het over de voorschool?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Wat wij hebben begrepen, is de inspectie en toezicht vanuit de gemeente Utrecht toch anders geregeld dan andere gemeenten op de kinderopvang. Als dat niet zo is, word ik graag gecorrigeerd, Maar we zijn wel benieuwd hoe die handhaving dan bij deze gemeente gaat? Is die strenger dan een andere gemeente? Je kunt een vergelijking doen tussen 2 en 3 gemeenten, het hoeft niet groots en meeslepend te zijn.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Wat zou het doel zijn van de VVD? Wat zou de VVD daar duidelijk uit willen krijgen als er uitkomt we zijn te streng of niet streng. Is het daar ook een waardeoordeel aan?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Daar zou een waardeoordeel aan kunnen zitten, want wij kregen het gevoel dat de gemeente Utrecht toch wel strenger is in de handhaving dan andere gemeentes. Voor een ondernemer maakt dat de gemeente Utrecht minder aantrekkelijk is om te vestigen. Handhaving is altijd belangrijk, maar Je moet wel proberen wat uniform te zijn over de gemeentes heen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Als een marktpartij last heeft van handhaving, dan is er vaak iets aan de hand want anders heb je er geen last van. Hoe staat de VVD daarin?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Tijdens de RIB hebben we gehoord dat er heel veel aan de hand is. Als er niet genoeg mensen op een groep staan, dan moet de hele groep naar huis. Nu zijn er een aantal coulance regelingen gekomen, zodat we de kinderopvang enigszins kunnen ontlasten. En Ik ben wel benieuwd hoe handhaaft de gemeente daarop en hoe wordt daarmee omgegaan?
Het valt de VVD op dat naast het rapport ook een gebrek aan ruimte is. Is de wethouder bereid te kijken naar combinatiefuncties en ook is de VVD geen voorstander van het aanhouden van gemeentelijk vastgoed als het verkocht kan worden. Maar als het dan toch moet, dan zou het

vastgoed zich juist goed kunnen lenen voor de kinderopvang. Uiteraard met een gelijk speelveld en met commerciële prijzen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Hoe kijkt de VVD ertegen aan om bij ruimtelijke ordening plannen bij nieuwe wijken meer rekeningen te houden met mogelijkheden voor kinderopvang?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Dat lijkt me hartstikke goed punt. Je weet uiteindelijk niet of die kinderopvang ook daadwerkelijk daar gaat zitten, maar je kunt er altijd rekening mee houden.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Ik wil iets nieuws brengen hier in deze zaal, maar ja, voor mij is het niet nieuw. Voor het college is het ook nieuw in te gaan op kindcentrum Rijnvliet. Daar is gekozen voor een financieringsmodel met een gebruiker die ook kinderopvang levert, waarbij wij echt wel die huisvesting verzorgen. Daar heeft de VD ook mee ingestemd. Ook ruimhartig. Dus wat dat betreft zou het toch wat ruimte moeten zijn bij de VVD om te kijken naar gemeentelijk vastgoed en ook gewoon tegen commerciële prijzen verhuren aan de club.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Dat is precies wat ik zei, ik zal mijn zin even herhalen. VVD is over het algemeen geen voorstander van het aanhouden van vastgoed, maar als dat dan toch moet, dan leent het zich goed voor de kinderopvang tegen veld met een gelijk speelveld dus voor commerciële prijzen.
Het maximaal aantal kinderen per gastouder is gelimiteerd. In gesprek met vertegenwoordigers van woningcorporaties onderzoekt het college waar de kansen liggen om het aantal opvangplekken bij bestaande gastouders te vergroten. De VVD vindt dat we heel goed na moeten denken en moeten oppassen. Uiteraard zijn er ook wij op zoek naar oplossingen. Het aantal kinderen per gastouder kan voor overlast zorgen. Neemt het college de wensen van omwonenden mee bij het gesprek met de woningcorporaties? Noem maar een voorbeeld van een appartementencomplex of flatgebouw. Als laatste punt het onderwijs, het opleiden van stagiairs door ondernemers is een probleem. Wij zijn blij dat het onderwijs in Utrecht vernieuwend aan de slag gaat met nieuwe manieren van onderwijzen, ook met betrekking tot gastouders. De VVD is trots op de wendbaarheid van het MBO.

De heer Stam (Volt): De kinderopvang in Utrecht heeft grote problemen en het is nu zo erg geworden dat het geen uitzondering meer is dat ouders moeten stoppen met werken omdat de kinderopvang vol zit. Er zijn wel een paar dingen die we kunnen doen. Ik heb de indruk dat de communicatie tussen onze inspectie en de kinderopvang niet altijd goed loopt. De inspectie zegt dat ze best bereid zijn om coulant te kijken maar het lijkt dat de opvang daar dan niet op durft te vertrouwen en dat kan ertoe leiden dat de locatie of een groep zou sluiten omdat ze niet zeker weten of de inspectie instemt met hun maatregelen om die open te houden. Ik zou graag willen dat een opvang kan vragen we zitten nou in deze situatie, wat zouden jullie ervan vinden als we dat op deze manier oplossen om een locatie of een groep open te houden en dat we vooraf het gesprek aangaan. Wat kan de wethouder doen om die gesprekken mogelijk te maken? Verder maak ik me ook zorgen over het inschrijven voor de opvang. Zodra je een positieve zwangerschapstest ziet, dan begint eigenlijk al een race tegen de klok. Je moet je snel mogelijk inschrijven bij zoveel mogelijk locaties en ik vind dat heel erg onwenselijk. Het leidt tot veel stress bij nieuwe ouders en bovendien weten niet alle nieuwe ouders dat ze daar meteen mee moeten beginnen. Ik maak me zorgen dat sommige ouders, bijvoorbeeld nieuwkomers, hierdoor de boot missen en dat ze zich pas veel te laat inschrijven. Hoe kijkt de wethouder hiernaar? Wat kan de gemeente doen om dit te verbeteren? Is het mogelijk dat we bijvoorbeeld meer centraal gaan inschrijven, bijvoorbeeld het consultatiebureau? Een tussenoplossing vind ik eigenlijk een heel naar idee namelijk dat we bij 12 weken echo 's maar flyers gaan uitdelen over dat je je moet gaan inschrijven. Ik vind dat gewoon voor de kansengelijkheid een goed idee.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Welk probleem lossen die flyers op? Er is alsnog een tekort en alsnog zijn er wachtlijsten.

De heer Stam (Volt): Het tekort dat die flyers oplossen is dat sommige ouders heel goed weten dat ze zich heel snel moeten gaan inschrijven omdat er een tekort is. Maar er zijn ook ouders in deze stad die daar niet van op de hoogte zijn en die bijvoorbeeld pas gaan inschrijven zodra het kindje al geboren is. En dan hebben ze een enorme achterstand op de ouders die vaak meer sociaal kapitaal, een groter netwerk hebben en zich al veel eerder hebben ingeschreven. En die ongelijkheid wil ik graag oplossen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Is de ongelijkheid opgelost door flyers uit te delen in plaats van te kijken naar structurele oplossingen voor de tekorten in de kinderopvang en het ruimtegebrek in de kinderopvang?

De heer Stam (Volt): Ik heb absoluut niet de illusie dat dit een structurele of een goede oplossing is. Ik zie alleen dat we in een structureel tekort zitten op dit moment. Het structurele tekort is ook niet morgen weg is en bepaalde ouders hebben een informatievoorsprong die daardoor grotere kans maken op een plekje op de kinderopvang. En zolang we in deze situatie zitten, wil ik graag dat in elk geval die informatie situatie voor alle ouders gelijk is dat alle ouders weten wat ze moeten doen. Dat wil ik graag oplossen en ondertussen werken we aan structurele oplossingen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Interessant dat hij aangeeft dat dat toch een informatievoorsprong is bij bepaalde ouders. Ik heb 3 kinderen op de aarde gezet en ik ben op het consultatiebureau geweest. Ik heb me daar laten voorlichten. Ik ben bij de huisarts geweest en ze hebben me allemaal gewezen op enorme tekorten. Dat was toen al zo in de kinderopvang en wat dat betreft denk ik dat het nu niet veel anders is en dat er al heel veel antwoorden worden gegeven op consultatiebureaus. Dus Ik weet niet wat we dan nog extra moeten doen. Lijkt een leuk idee die flyers, maar mensen weten het al.

De heer Stam (Volt): Als dat zo is, dan is het probleem wellicht kleiner dan ik me had voorgesteld, Maar ik hoor graag van de wethouder welke maatregelen op dit moment er al zijn en hoe consultatiebureaus ouders informeren over de noodzaak om zich in te schrijven voor opvang.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Deelt de heer stam dat wij ook moeten gaan kijken dat we misschien gewoon structureel oplossingen en misschien meer locaties mogelijk moeten gaan maken. Bijvoorbeeld ook bij ruimtelijke ordening en bij andere plannen.

De heer Stam (Volt): Uiteraard en ik ben ook heel blij dat mevrouw Vermeulen (GroenLinks) in haar inbreng daar aandacht voor heeft gevraagd. Dat steun ik ook. Dit is niet een oplossing voor tekort. Het is meer even zorgen dat we de schaarse plekken die er zijn dat we die tenminste eerlijk verdelen. Tot slot nog een opmerking over het behoud van medewerkers. In de brief over het rondetafelgesprek zie ik vooral veel over werving en mijn vraag is eigenlijk, weten we eigenlijk waarom mensen in Utrecht hun baan In de kinderopvang opzeggen? Wat zijn nou de belangrijkste drijfveren? Heeft de wethouder daar inzicht over? Kan hier meer focus op komen in de gesprekken met meer aandacht voor maatregelen om mensen te behouden bij hun baan in deze sector.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Volt raakte het thema van aanmelding aan en zei al eerder richting VVD van ons mag dat wel wat radicaler en wat groter. Ik ben nog wel heel benieuwd. Wat betekent dat? We hebben gezien dat in deze raad of in deze commissie die squeezes van we gaan hier niet helemaal over en toch hoor ik veel zeggen, tuig een heel aanmeldsysteem op. Hashtag hoe dan?

De heer Stam (Volt): Hashtag in gesprek. Mevrouw Al-Saqaff heeft volledig gelijk als zij zegt de vrije marktsector kunnen dit niet opleggen. Tegelijkertijd zie ik ook bij de kinderopvangorganisaties ook wel een oprechte zorg over tekort, een oprechte zorg over de vervuilde wachtlijsten en ik zou in elk geval mooi vinden als we zeggen we willen dit proberen. Dat vereist wel dat iedereen zich daar dan achter schaart. Als dat niet lukt, dan is het een kansloos idee.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Vindt u dan dat de kinderopvang dat zelf moet organiseren als daar genoeg draagvlak voor is?

De heer Stam (Volt): Zover ben ik nog niet helemaal in mijn gedachtenvorming? Ik zat vooral nog op het punt van ze moeten er ook wel mee instemmen. Waar uiteindelijk dan de uitvoering belegd wordt kan de wethouder waarschijnlijk beter met hun afstemmen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Ik sluit me aan bij de heer Stam.

Mevrouw Kendir (Student & Starter): Ik kan me vooral aansluiten bij wat er eerder is gezegd, het ontbreekt in deze raad en college niet in de ambities op onderwerpen als deze en tegelijkertijd zien we weer elke keer wat ik ook eigenlijk in mijn interruptie richting het CDA heb gezegd, namelijk dat de conclusie wel is dat we een personeelstekort hebben waardoor die ambities niet gehaald kunnen worden. Een zorgpunt dat wij willen aanstippen, is dat tijdens de raadsinformatiebijeenkomst als oplossingsrichting is genoemd dat we kunnen versoepelen in de regels en tegelijkertijd heeft de onderwijsinspectie wel terecht aangekaart dat dat ten koste kan gaan van de kwaliteit die omlaag is gegaan de afgelopen jaren. Wij zijn net als een paar andere partijen benieuwd naar de reflectie van de wethouder hierop.

De heer Dijkstra (CDA): Wat u betreft zou kwaliteit voorop moeten blijven staan en niet handhaving?

Mevrouw Kendir (Student & Starter): Dit is vooral eigenlijk een dilemma. De toegankelijkheid moet gewaarborgd worden en tegelijkertijd gaat dit wel om kinderen en die regels zijn er niet voor niks. Dat is voor de veiligheid van de kinderen, dus er moet een ondergrens zijn en we mogen niet onder die grens zitten. De vraag is tot waar kunnen we versoepelen? En vanaf waar gaat het ten koste van de kwaliteit van zorg richting de kinderen?

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): In alle sectoren is er sprake van personeelstekorten. Ik hoor de vraag van meer regie op een kinderopvang of diverse partijen. Als we dat willen doen, dan moet de landelijke overheid hier de landelijke portemonnee voor trekken. Ik zou ook het college oproepen vooral daaraan te gaan kloppen. En als we ons dan gaan bemoeien met deze sector, dan moeten we dat inderdaad doen In de faciliterende zin, zoals mevrouw Al-Saqaff al aangaf. Als handhaving een issue is zet er dan minder op in zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit om vragen van het CDA te voorkomen. En als je als gemeente ruimtes gaat verhuren of ontwikkelen, doe dat dan tegen commerciële verhuur tarieven. Voor de rest een aardige brief, ga zo door.

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Bij huishoudelijke hulp gaat er een brief uit met een moreel appèl om mensen te vragen als zij de lasten zelf kunnen dragen om dat dan ook te doen en dan niet de gemeentelijke voorzieningen te belasten, is de wethouder bereid om op dit dossier ook te kijken naar een dergelijke brief?

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Ik vind de vraag niet zo helder, want aan wie wordt dan precies een appèl gedaan? Want volgens mij is het niet per se een geldkwestie, maar hoe is dat appèl aan bepaalde ouders? Hou je kinderen thuis, want er is niet genoeg plek, ik snap het appel niet?

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Niet per se een geldkwestie, maar wel een voorzieningen kwestie. Dus mocht het inderdaad onderling met ouders geregeld kunnen worden dat dat dan door de ouders die die vermogens hebben om dat te doen. Met de hulp In het huishouden is er ook een clausule in die brief volgens mij geplaatst. Mocht je dat niet kunnen, maak dan vooral wel gebruik van deze voorzieningen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Ik zit toch met een wezenlijk verschil met dat dossier met hulp bij huishouden, want dat is een gemeentelijke taak. Dat moeten we als gemeente uitvoeren en dat is niet bij kinderopvang. Op zich al een paar keer genoemd. Dus dan is nog. Ik vind het heel ver gaan dat je ouders onderling verantwoordelijk moet maken. Maar dat wij dat als overheid zouden doen. Ziet de ChristenUnie niet dat verschil tussen hulp bij huishouden en kinderopvang?

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Ik zie dat verschil en ik betoog ook niet dat dit een ideale oplossing is. Ik denk dat we ook naar creatieve oplossingen moeten kijken en ik zie hier een mogelijk weg.

De heer Dijkstra (CDA): Het voorstel van de ChristenUnie doet mij wel wat. Is dit echt een goed idee? We zijn bezig om met elkaar ervoor te zorgen dat kwetsbare kinderen naar de opvang kunnen. Ouders krijgen straks een brief In de bus van de gemeente met de vraag of het wel echt nodig is. Ja, het is nodig. Dit lijkt me echt een heel slecht idee. Over de brief op het andere dossier waren we nog helemaal niet uit of die verstuurd ging worden. Ging de gemeente daar alleen nog naar kijken?

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): Ik heb helemaal niets van wat de heer van Bergen van ChristenUnie zegt, Het is heel simpel dat in deze sector sprake is van marktwerking. Ik heb ervoor gekozen zoveel jaar geleden mijn kinderen bij kindergarden te brengen. Dat kostte meer, maar daar was wel plek. Daar heb ik voor gekozen omdat ik het financieel kon. Ik weet niet wat de heer van Bergen nu toe tot oproept maar er is een markt met marktprijzen waar je kunt kiezen waar je je kind naartoe brengt.
Ik begrijp dat de heer van Bergen er niet verder op in wil gaan, maar toch wil ik hem vragen of die uit wil leggen wat hij precies bedoelt met zijn voorstel met betrekking tot die brief die verstuurd moet worden want ik begrijp hem niet.

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Het betreft een voorziening die zich in de gemeente Utrecht bevindt, waar veel mensen gebruik van maken. Mijn voorstel was om ouders die gebruik maken van die voorziening, die dat niet per se hoeven te doen, te vragen om dat te heroverwegen. Dat is mijn verzoek aan de wethouder.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Wat ik vooral hoor uit deze opmerking en ik wil toetsen of de ChristenUnie dat ook zegt, Is dat er wordt gestimuleerd dat mensen hun kinderen daar niet meer naartoe brengen. Wat eigenlijk concreet gaat betekenen dat mensen minder kunnen gaan werken en dat lijkt heel wat stappen terug in de emancipatie. Laten we al onze energie richten op waar dit debat tot nu toe heen ging, zorgen dat er oplossingen komen en dat we stimuleren dat mensen op andere momenten gaan werken. Is ChristenUnie het met mij eens dat dat niet veel meer de insteek zou moeten zijn?

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Dit is niet een situatie van of maar en wat de. Ik herken me ook niet helemaal In de opmerking dat dit een stap terug is in de emancipatie. Want zoals ik net al betoogde, zou ik graag ook zien dat de mensen die hier wel gebruik van moeten maken, dat die ook zeker die ruimte krijgen en dat dat ook de benoemd wordt.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Ik denk dat soms situaties wel of-of zijn. Daar verschillen we dan misschien. We zien dat vooral waar het lastig is, het vaak de vrouwen treft die dan niet meer

kunnen werken. Ik denk als ik uitwerk wat u concreet bedoelt dat dat wel het effect zal gaan zijn. Ik denk eigenlijk dat het zo zwart/wit is.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Ik weet dat verschillende BSO's en kinderopvang organisaties sturen dit soort brieven. Van kunnen jullie het zelf oplossen, want we zitten met zoveel personeelsdruk. Kunnen jullie alsjeblieft onderling dingen gaan regelen, want we redden het niet meer. Dus zo heel gek is die brief niet. Alleen de vraag is, moet de gemeente die sturen en zelfs is het wenselijk dat ook de opvangorganisatie zover zijn gekomen dat ze dit soort brieven moeten sturen. Ik denk veel meer dat we moeten gaan kijken, kunnen er nog meer plekken komen en ik vraag me af, waarom zou de gemeente zo'n bericht moeten sturen?

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Dit is inderdaad de richting die ik op dacht, namelijk is het wenselijk om deze brief te sturen. Volgens mij gaf ik zojuist ook al aan dat dit verre van een ideale situatie is, Maar dat dat ook vraagt om creatieve oplossingen en in dat kader zag ik deze brief verstuurd worden.

Mevrouw Kendir (Student & Starter): Ik wilde het beter begrijpen, want vorige week hebben we ook bij een debat gezegd, we moeten meer sturen op de zelfredzaamheid. Bedoelt de heer van Bergen ongelijk investeren in gelijke kansen?

De heer Van Bergen (ChristenUnie): Ja, ongeveer wel.

De voorzitter geeft de wethouder, **de heer Eerenberg**, het woord om de vragen te beantwoorden.

De wethouder deelt de zorgen van de commissie dat mensen die graag willen werken tegen de problematiek aanlopen. Het gaat overigens wat hem betreft ook over de ontwikkeling van kinderen omdat het een arbeidsmarktparticipatie instrument zou moeten zijn.
Hij noemt diverse sectoren in de stad Utrecht, leerlingenvervoer, hulp bij het huishouden en de kinderopvang waar al jarenlang tekorten zijn die stijgen.
Hij vindt dat deze sector niet als publieke sector is ingericht, maar gezien moet worden als een commerciële sector. De kinderopvang wil oprecht voor de Utrechtse kinderen zorgen, maar uiteindelijk zijn het gewoon commerciële ondernemers en dat betekent dat die belangen het ingewikkeld maken, ook voor het college, om daar publieke sturing op los te laten.
Dat zou op een heel aantal plekken ook niet kunnen, dus de vraag en de suggesties om royaler te zijn met het aanbod van huisvesting wordt dan een verboden overheidssteun aan het doen. De vraag is of we dat met elkaar goed vinden. Als hij namens zichzelf spreekt is het nee.
Maar het college moet ook niet op de handen blijven zitten. Het is een groot maatschappelijk probleem. Er zijn goede gesprekken geweest met de sector. Inmiddels worden er medewerkers geworven door de gemeente voor deze sector. Dit komt uit het lopende onderwijsbudget.
Vanwege de brede vraag in het vorige debat worden er onderwijsmiddelen naar de kinderopvangsector gebracht om ervoor te kunnen zorgen dat er meer gestuurd wordt. De wethouder wil de brief die hij gestuurd heeft niet herhalen, maar hij wil wel op een aantal suggesties ingaan om te zien of die in die aanpak meegenomen kunnen worden.

Mevrouw Van der Wilt (D66): We hebben als raad uitgesproken om daar mee bezig mee te zijn, maar hoe zijn de financiële afwegingen? Komt dat in de voorjaarsnota nog iets explicieter terug zodat we kunnen zeggen met elkaar tegen welke redelijke prijs is dat goed.

De wethouder weet niet of het letterlijk in de voorjaarsnota komt. E zit grote druk op om de voorjaarsnota compact en leesbaar te houden, maar dit is natuurlijk wel gewoon informatie die je kunt krijgen rondom de voorjaarsnota. Dan kan er afgewogen worden want de realiteit is dat als de gemeente hier wat doet, dan gebeurt er ergens anders iets niet. Later deze dag wordt er

gesproken over VE. De mensen die nu in de kinderopvang actief zijn, zijn dat dus niet in de VE. De wethouder wil in ieder geval graag helpen. Bijvoorbeeld een campagne om zij instromers warm te maken voor de kinderopvang. Dat zou een mooie taak zijn in het nieuwe beleidsveld. Het gaat om schaarste en er wordt dan gevraagd om alsjeblieft te gaan werken in de kinderopvang. Er wordt niet gezegd kom alsjeblieft werken in het onderwijs. Het is een kwestie van kiezen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Zij hoopt dat de wethouder in zijn inbreng ook iets gaat zeggen dat met integrale kindcentra mensen carrière kunnen maken.

De wethouder verzekert haar dat te zullen zeggen. Er is door de aanbieders aangegeven dat er heel weinig mensen beschikbaar zijn, waardoor er concurrentie is op de arbeidsmarkt voor mensen met een pedagogische achtergrond. Tussen scholen en kinderopvang, tussen kinderopvang onderling en tussen de kinderopvang en de vroegschool. Hij wil graag de dilemma's duidelijk maken. Wordt er een campagne opgezet om te komen werken in de kinderopvang, dan kunnen er geen campagnes naast lopen voor andere sectoren om daar te komen werken. Hij wil het idee van de campagne graag overnemen, maar dat is dan ook wat er met elkaar wordt afgesproken.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA): Er is duidelijk in de inbreng naar voren gebracht waar de focus naartoe moet en dat is niet die campagne. De vraag is wat wordt ervoor gelaten?

De wethouder deelt mee dat de suggestie komt van GroenLinks en er zijn meerder suggesties gedaan maar er wordt verwacht dat hij zich richt op de problemen in de kinderopvang. Dat wil hij ook graag doen maar hij kan niet parallel daaraan een campagne doen voor het werken met kwetsbare peuters. Alles is in concurrentie met alles in deze stad en dat zal zo blijven. Hij noemt hier voorrang voor woningen of voor voorrang voor parkeerplekken. Hij hoopt dat de voorzitter het college helpt in het onderlinge debat bij het maken van de keuze.

Mevrouw Van der Wilt (D66): Verzoekt om de overwegingen een beetje richting te geven anders komt er op elk punt discussie.

De wethouder wilde bewust prikkelen om te laten zien dat er bij schaarste keuzes gemaakt moeten worden. In het derde kwartaal van dit jaar komt er een nieuwe eerste verzamelbrief onderwijs met ook het hoofdstuk kinderopvang erin en daar komt de richting in die meegenomen wordt uit dit debat.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is kritisch naar een campagne omdat de werkgever daar ook een bepaalde rol in kan nemen. Zij hoort graag andere interventies die het college mogelijk ziet.

De voorzitter stelt dat er ook altijd nog de mogelijkheid is om het naar de raad te brengen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wil een opdracht meegeven aan het college om de publieke private samenwerking te zoeken en daar een stuk funding in te vinden in plaats van het tekort ten koste te laten gaan van de budgetten voor het onderwijs.
Hij ziet graag het college terugkomen met resultaten hiervan.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) sluit zich aan bij de heer Bos (Stadsbelang Utrecht).

Dit is **de wethouder** uit het hart gegrepen en dat is ook zijn afdronk van het rondetafelgesprek geweest. Hij vindt het alleszins redelijk dat de kinderopvangorganisaties bijdragen aan zo'n campagne. Het zal onder andere opdracht worden voor de nieuwe afdeling met overigens één persoon daarin.

Op de vraag of het een idee zou zijn om een centraal aanmeldsysteem, dan wel een centraal systeem waarin er van alle locaties beschikbaarheid ingezien kan worden, antwoordt hij eerlijk dat daar een gedegen budget voor nodig is. Uit ervaring is gebleken wat zoiets kost aan inspanningen en IT. Als er geen budget voor is, dan houdt de wethouder zich hier vandaan. Hij begrijpt de meerwaarde voor de consument.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) ziet het ook vooral als een aanjaagfunctie en noemt als voorbeeld Boink (Belangenvereniging van ouders in kinderopvang). Zij hebben ook wel eens zo'n overzicht gemaakt en bewerkt. Er zou gekeken kunnen worden naar een soortgelijk iets en dan een samenwerking. Het onderwerp moet benoemd worden omdat dit belangrijk is bij de vraag hoe kunnen we Utrecht een leefbare stad ook voor gezinnen maken.

De wethouder vindt: belofte maakt schuld. Zijn inschatting is dat als er niet iemand verantwoordelijk is voor zo'n systeem, dan zal het ter ziele gaan. Hij vindt dat als je zoiets aan de stad belooft, dan moet het niet weer over een half jaar weg zijn. Hij noemt de beweeglijkheid in deze sector veel, anders dan in het onderwijs. Hij wil niets beloven wat hij niet waar kan maken. De suggestie om in overleg met de sector te zorgen voor een betere spreiding neemt hij over. Dat zal ook te zien zijn in de kwartaalbrief. Onder de bestemming maatschappelijk kan de kinderopvang zich vestigen en daar waar het niet is zal er meegewerkt worden aan wijzigingen in bestemmingsplannen. Er is in deze raadsperiode ook opgeroepen om positief tegenover ondernemers te staan die in een woonhuis een kapsalon of kinderopvang willen beginnen.

Op de opmerking van de heer Bos (Stadsbelang Utrecht) dat het college ruimte heeft om mee te werken door de aanwijzing van gebieden met daarin benoemde maatschappelijke voorzieningen in omgevingsvisies antwoordt de wethouder instemmend, maar het blijft balanceren in ruimhartigheid. Hij noemt als voorbeeld de Stationsstraat in Vleuten.

Als een ondernemer zich wil vestigen op een plek waar het bestemmingsplan het niet toestaat, dan is er anderhalf loket geregeld en vindt er een warme overdracht plaats naar de collega's van ruimte.
Dan was er de vraag of er een beter overleg kan komen tussen de toezichthouders en de sector. Er is maandelijks een inloopspreekuur voor de sector met de gemeente als toezichthouders. Die samenwerking is er en de wethouder wil graag weten welke mensen dat niet weten volgens GroenLinks want dan wil hij ze graag dat laten zien.
Daarmee is ook de vraag beantwoord of er een nummer is voor ondernemers die een dilemma hebben. Daar is een nummer voor.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) heeft diverse signalen ontvangen dat het toch wat moeilijker is en er veel verschillende loketten en tijdspaden zijn en dat het fijn zou zijn als er iets meer integrale impact zou komen. Zij wil hier eventueel na afloop met de wethouder over in contact komen.

De wethouder noemt de loketten nogmaals op, waaronder de VTH (Vergunning Toezicht en Handhaving)

De wethouder heeft geen eenduidig antwoord op de vraag of de kwaliteit achteruitgaat. Hij ziet wel dat de kwaliteit onder druk staat. Het hangt er van af hoe ondernemers ervoor kiezen om met die druk om te gaan.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vindt de situatie zorgelijk omdat er wel signalen binnenkomen, onder andere vanuit de belangenvereniging Boink dat er steeds meer klachten zijn dan een tijd geleden en ook meer signalen dat er echt wel ongelukken gebeuren.

De wethouder beaamt dat dit het beeld is van de toezichthouders en dat dit aansluit bij de analyse dat het klimaat wordt beïnvloed door meer stagiaires, meer zij instromers en meer wisselingen op de groep.
Als er meer versoepeld wordt of nog minder vaak op bezoek gaan of administratie opvragen, dan zakt de kwaliteit door de ondergrens en zijn advies is om daar niet verder doorheen te gaan.

De wethouder is het zeer eens met de analyse van de PvdA om van de private sector naar het publieke domein te komen. Ook daarvoor geldt ruimte en geld. De grens wordt opgezocht tussen waar eindigt de overheid en waar begint de markt.

PvdA vraagt hoe er nu concreet wordt gezorgd voor meer kindcentra.

De wethouder antwoordt dat dit verankerd zit in het beleid. Dat betekent dat als er schoolgebouwen worden aangevraagd vanuit de onderwijshuisvesting, dan kunnen er ook voorzieningen voor de kinderopvang worden aangevuld.
Die moeten dat dan ook weer netjes voor marktconforme tarieven huren. Daar staat tegenover dat de gemeentelijke gebouwen altijd vaak tiptop zijn en super briljant. En dat betekent iets voor de huurprijs.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): de wethouder geeft prioriteren aan en dat betekent dat die integrale kindcentra klopt. Er moet tegelijkertijd gerealiseerd worden dat dit niet meer geld moet gaan kosten op termijn. Het is een goed idee om hier een apart debat over te voeren.
De wethouder stemt hiermee in en ziet er naar uit.
Hij vervolgt dat medewerkers zonder meer betrokken zullen worden bij het proces.
De PVDA vroeg ook naar bereikbaarheid en wonen en parkeergelegenheid.
Er zijn factoren belangrijker dan dat. Als je zo snel mogelijk zoveel mogelijk resultaat wil dan zit je veel meer aan de kant van de arbeidsvoorwaarden, werkdruk, flexibiliteit. Dat zijn dan knoppen waar de markt en de ondernemers sneller resultaten hebben dan de voorrang. Hij is er geen voorstander van om de kinderopvangmedewerkers voorrang te geven op de sociale huurwoning voorraad.
Dat zou betekenen dat andere mensen weer langer moeten wachten.
Op de vraag van D66 hoe de gesprekken gaan met de woningbouwcorporaties geeft de wethouder aan dat die nog moeten worden gevoerd.
Hij heeft zojuist voldoende reflectie op de lange termijn gegeven en zou het fantastisch vinden als uiteindelijk de kinderopvang een school wordt, een publieke sector wordt voor iedereen onafhankelijk van achtergrond, inkomen, wel of geen VE indicatie en in schoolgebouwen.
Zover is het nog niet.

De uitbreiding van Utrecht Leert naar de kinderopvang wordt toegezegd door de wethouder. De verbinding is ook al gelegd en inmiddels staan er een aantal punten op de agenda van Utrecht Leert. Eén daarvan is het punt combi banen. Ook daar werken de integrale kindcentra heel goed.
Er zijn dagen dat de kinderopvang best wel plek heeft, maar door het liefst deeltijd werken rondom het weekend of op woensdag blijven er soms plekken leeg. Het gesprek om werkgevers te benaderen om te stimuleren op andere dagen te vergaderen is al geweest, maar zal weer opnieuw gedaan worden in de nieuwe aanpak.
De wethouder gaat in gesprek met de staatssecretaris om te weten wat de regels zijn om alvast te gaan handhaven onder de nieuwe regels per 1 juli dit jaar.
Gemeentelijk vastgoed inzetten voor de kinderopvang gebeurt al als het bestemmingsplan dat mogelijk maakt. Er zijn uiteindelijk ook andere doelen met het gemeentelijk vastgoed.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Volgens mij wordt de wens hier gedeeld om het daar ook nog een keer hier over te hebben. Zou de wethouder willen toezeggen om daar nog een brief over te schrijven?

Want we hebben het er steeds over, maar misschien moeten we daar nog wat meer aandacht voor hebben?

De wethouder komt daar aan het einde even op terug want er is iets rondom Utrechtse kindcentra in de maak en onderweg. Het zit sowieso in het MPOHV het meerjarenprogramma onderwijs huisvesting.
De wethouder is het eens met de VVD die soepelheid vraagt van het College in ruimtelijke procedures. Bij het overleg met de wooncorporaties zal het gastouderschap meegenomen worden in de gesprekken. Op een aantal plekken brengen gastouders ook wel dilemma's met zich mee.
Een aantal plekken brengen ook wel dilemma's met zich mee.
Voor wat betreft de 12 weken echo vraag, deelt de wethouder dat hij uit eigen ervaring, zijn derde opkomst is onderweg, weet dat de verloskundigen in Utrecht bij een eerste bezoek al aangeven dat het belangrijk is om over kinderopvang na te denken.

De heer Stam (Volt): Is hier structureel zicht op, word hierop gestuurd of moeten wij het doen met wij het doen met toevallig raadsleden en wethouders die hier ervaring mee hebben.

De wethouder geeft aan dat het beeld dat er is dat dit echt onderwerp van gesprek is. Er is ook een netwerk van kraamzorg in onze stad waar uitgevraagd kan worden. Dit is terug te lezen in de nieuw te verschijnen onderwijs kwartaalbrief.
De vraag over waarom stoppen mensen met werken in de sector is beantwoord in de aantrekkelijkheid. Dat is hoge werkdruk en gewoon keihard werken in deze sector.
De wethouder benadrukt nogmaals dat er een stap in de goede richting is gezet met betrekking tot versoepeling en hij vindt niet dat daar nog een extra stap gezet zou moeten worden.
Utrecht is voorzitter van de G4 dit jaar en zo kan juist in de VE de oproep voor de lobby op tafel gelegd worden.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): ik hoorde de wethouder niet helemaal goed, maar die had het over VE en over kinderopvang, gaat de wethouder samen met de G3 lobbyen voor geld voor kinderopvang of voor extra schoolse educatie?

De wethouder noemde ze bewust allebei omdat de inzet van die lobby vanwege de kansen van gelijkheid, samen gedaan zou moeten worden. Het doel is dat in een wijk de kinderen naar een goede publieke voorziening gaan. En wat is daarvoor nodig en kan het Rijk daar een bijdrage aan leveren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht): daar wringt wat mij betreft een beetje de schoen, want als we het hebben over kinderopvang dan zijn dat gewoon marktpartijen die geen schoolse educatie aanbieden en als zij dat wel doen dan betalen particulieren daarvoor. Het moet niet gemengd worden want dan krijg je een bedrag wat je voor van alles en nog wat kan inzetten.

De wethouder zou het een goede zaak vinden als die lobby zich richt op de goede ondersteuning van het jonge kind.
Dan de ChristenUnie met het moreel appel aan ouders om het anders te regelen. Dat vindt de wethouder een ingewikkelde brief om te versturen. Hij vermoedt dat er geen begrip zal zijn voor die brief. Hij ziet meer in het appel om een beroep te doen op een andere spreiding van de werkdagen.
Ruimte ook in deze sector, dus dat appèl voel ik me wat comfortabeler bij dan een brief?
Hij realiseert zich niet ingegaan te zijn op de ouderparticipatie crèches en het eerlijke antwoord is dat zij niet als zodanig aan de ronde tafel zaten. Hij wil afspreken om ook hiermee aan de slag te gaan.

De ouders die een ouderparticipatie crèche willen starten moeten aan alle eisen voldoen maar de gemeente heeft dan ten aanzien van de bestemmingsplanwijzigingen dezelfde souplesse als bij de commerciële kinderopvang.

Mevrouw Van der Wilt (D66): is de wethouder het met mij eens dat als je het hebt over de rol van de gemeente hierin dat juist de meerwaarde zou kunnen zitten in het stimuleren van dit soort crèches of juist oplossingen die nog niet in de sector zelf zitten en dat de rest van de uitdagingen zoals betere arbeidsvoorwaarden promoten dat dat juist dingen zijn die de sector vooral zelf nog beter zou kunnen doen? Waar wordt de aandacht op gezet?

De wethouder is het met D66 eens, maar het is ook wel een specifieke groep ouders die bereid is om in een ouderparticipatie crèche te stappen. Dat betekent dat zij op de dag dat ze niet werken, werkzaam zijn in de kinderopvang en daar moeten zij voor gekwalificeerd zijn. Hij is het ermee eens dat het een mooie oplossing zou zijn.

Mevrouw Van der Wilt (D66): De vraag is vooral waar bemoeit de gemeente zich mee. De oproep is vooral stimuleren wat de sector zelf niet al doet.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks): Juist voor de ouderparticipatie crèches is het heel wenselijk dat er meer informatie voor het opstarten van zo'n crèche kan worden verkregen. Ziet de wethouder ook de meerwaarde van een ouderparticipatie crèche?
Dat ziet de wethouder wel en benadrukt nogmaals dat het ingangspunt de afdeling Volksgezondheid is waar mensen werken die deze sector enorm graag willen stimuleren.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt wat er nu gedaan wordt bij het starten van een opleiding en behoud van de uitkering.

De wethouder kan hier geen antwoord op geven en belooft hierop terug te komen.

De voorzitter gaat naar de drie toezeggingen en neemt deze door met de wethouder.
Toezegging: Rondom de voorjaarsnota krijgt de raad informatie over het geld dat vanuit onderwijs voor kinderopvang wordt ingezet.
Toezegging: In de kwartaalbrief van het onderwijs wordt voortaan de kinderopvang meegenomen, ouderparticipatiecrèches komen hierin terug.
Toezegging: De wethouder komt schriftelijk terug op de vraag van de VVD ten aanzien van het starten met de opleiding met behoud van uitkering in deze sector. De wethouder komt hier zo snel mogelijk op terug.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): De VVD hoeft niet per se een pilot. Is Q1 realistisch?

De heer Stam (Volt): de wethouder heeft mij beloofd dat er wat informatie in die onderwijs brief komt, is dat een aparte toezegging?

De wethouder legt uit dat er nog heel veel ingeregeld moet worden. Als de heer Stam voor een raadsbehandeling wil weten hoe ver het staat, dan zal het niet veel meer zijn dan dat het idee dat het een goede maatregel zou kunnen zijn.
Dus het college heeft gewoon wat meer tijd nodig om die uitwerking ook te maken.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD): Het hangt ervan af of dit nog naar de raad gaat, want anders zou ik er wel een punt over willen maken.

De voorzitter vraagt aan de agenderende fracties of zij met deze bespreking hun doel hebben bereikt of dat zij behandeling in de raad wenselijk vinden.

De heer Stam (Volt) overweegt nog een raadsagendering omdat de wethouder het punt over budgettaire middelen voor inzicht in wachtlijst heeft aangestipt. Hiervoor is meer informatie nodig en daarom de twijfel wel agenderen of niet.

De voorzitter hoort nog van de heer Stam of het naar de raad gaat en indien bij de Merel. Er moet dan aangegeven worden of hij een motie wil indienen en waarover deze gaat. Maximale behandelduur is dan 60 minuten.

De heer Stam (Volt): Ik stelde net een vraag over de toezegging over informatieverstrekking via de kraamzorg. Toen reageerde de wethouder met een heel aardig antwoord op de vraag van mevrouw Al-Saqaff. Voor mij is wel echt iets anders. Kan de wethouder daar nog op reageren?

De wethouder verwijst naar de komende kwartaalbrief.

De heer Stam (Volt): Mijn belangrijkste vraag is eigenlijk, wordt dit nou genoteerd als toezegging of niet?

De voorzitter deelt mee dat het geen toezegging is. Het komt in de kwartaalbrief. Zij sluit het debat en schorst voor een uur om daarna door te gaan met het volgende debat over voorschoolse educatie.

Sluiting is om 12.40 uur.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare middag-vergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum 16 februari 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door mevrouw M. de Mul (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter mw. I. Hornsveld, wethouder dhr. E. Eerenberg, de leden mw. M. Al-Saqaff (VVD), mw. H. Assen (PvdA), dhr. D. van Bergen (ChristenUnie), dhr. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. Brouwer (CDA), mw. E. Kendir (Student & Starter), mw. R. Leever (PvdA), dhr. Chr. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), dhr. J. Otto (EenUtrecht), mw. I. Raaijmakers (PvdA), dhr. A. Stam (Volt), dhr. H. Stellinga (CDA), mw. N. Stylianou (D66), mw. M. Vermeulen (GroenLinks), mw. B. van der Wilt (D66), de commissiegriffier mw. W. Kok

Verslag commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

8.1 Debat Raadsbrief Voortgang voorschoolse educatie 24
9 Debat Plan van aanpak Volwasseneneducatie 37

8.1 Debat Raadsbrief Voortgang voorschoolse educatie

De voorzitter heropent de vergadering om 14.00 uur.
Het debat over de voorschoolse educatie wordt voortgezet. De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat het een heel belangrijk onderwerp is, want het gaat over kansengelijkheid. Die eerste levensjaren zijn cruciaal voor de rest van het leven. Als kinderen op jonge leeftijd een taal- of ontwikkelingsachterstand oplopen, dan halen ze die vaak de rest van hun leven niet meer in. De voorschool is gericht op het inlopen van die achterstanden. De PvdA heeft dit de afgelopen jaren vaak geagendeerd, onder andere door het indienen van moties. Deze voorgeschiedenis wil mevrouw Raaijmakers graag benoemen. Ze geeft aan dat het goed is dat het team Toeleiders is uitgebreid, en ook dat de voorschool nu gratis is voor U-pashouders aangezien

inkomen geen belemmering mag zijn. De PvdA is ook blij dat het ongelijk investeren voor gelijke kansen zo expliciet terugkomt in dit voorstel. Mevrouw Raaijmakers wijst op de actualisering van het Utrechts KwaliteitsKader (UKK) maar vindt het teleurstellend dat de PvdA-motie niet volledig is uitgevoerd. Die bevatte de actualisering van het UKK maar ook het uitvoeren van een kwaliteitsmeting. Daarvoor is een nulmeting nodig, maar die ontbreekt. Mevrouw Raaijmakers pleit ervoor om dit zo snel mogelijk alsnog te doen. Dit moet dan onafhankelijk gebeuren, dus niet via zelfevaluatie. De Universiteit Utrecht beaamt dat het UKK geen wondermiddel is. Het gaat erom dat het UKK niet alleen op papier staat, maar ook hoe het in de praktijk wordt gebruikt.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt waar de PvdA heeft gezien dat de monitoring niet heeft plaatsgevonden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) laat weten dat de motie heeft opgeroepen om allebei te doen. Dat is nog niet uitgevoerd. Ze vraagt de wethouder om dit snel te doen gezien het belang ervan.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat uit meerdere onderzoeken is gebleken dat kinderen die aan een voorschool hebben deelgenomen daar vanaf groep 7 geen voordeel meer van hebben. Hij vraagt hoe de PvdA dit rijmt met de grote voordelen die zij zien.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zegt dat er ook veel onderzoeken zijn waaruit blijkt dat de voorschool juist een goede investering is om de kansengelijkheid te bevorderen. Ze laat weten dat basisscholen in Utrecht duidelijk een verschil bemerken tussen kinderen die wel en geen voorschool hebben gevolgd. Los van onderzoeken die het een of het ander beweren: de praktijk in Utrecht schreeuwt volgens haar om voorscholen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de PvdA de oproep deelt om de kwaliteit en de hoeveelheid woorden die een kind kent als ze de voorschool inkomen en uitgaan te monitoren.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt het zeker van belang om de kwaliteit te monitoren, niet alleen in de hoeveel woorden die een kind kent maar ook in de sociale ontwikkeling. Net als Stadsbelang Utrecht wil de PvdA zicht hebben op de kwaliteit van de voorschool.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de PvdA een in- en outputmeting ondersteunt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat ze het steeds over een kwaliteitsmeting heeft gehad en daaraan wil vasthouden. Daarbij is het UKK leidend.

Ze gaat verder met haar betoog door aan te geven dat het lastig is dat wordt gevraagd om de Nota van Uitgangspunten vast te stellen, terwijl het kwaliteitskader er nog niet ligt. Dat zal er ongetwijfeld invloed op hebben. Als voorbeeld haalt ze het budget aan dat nodig is voor de niet-groepsgebonden uren. Bovendien vindt ze de timing niet echt gelukkig.
Over het onderwerp zorg en ondersteuning zegt mevrouw Raaijmakers dat het goed is dat zo expliciet het inclusieve karakter centraal staat. Daarvoor is een goede samenwerking tussen zorgpartijen, voorscholen en opvang belangrijk. In het voorstel is echter niet benoemd hoe kinderen met een ondersteuningsbehoefte op reguliere groepen kunnen blijven, en met welk geld. Er zullen ook middelen uit de jeugdzorg komen, en uit de praktijk is bekend dat het bij elkaar brengen van onderwijs- en jeugdzorggelden taaie materie is. Mevrouw Raaijmakers geeft aan dat juist in de zorgstructuur de laatste jaren veel is veranderd. Ze doet de oproep om niet het wiel opnieuw uit te vinden, maar te bekijken wat in het verleden werkte en dat alsnog te gebruiken.
Verder kaart mevrouw Raaijmakers aan dat er bereikcijfers van boven de negentig procent waren. Dat is opnieuw de ambitie. Het zou goed zijn om dat in het voorstel expliciet te benoemen.
Ook refereert mevrouw Raaijmakers aan het coalitieakkoord, waarin staat dat wordt onderzocht of een verplichtend karakter van de voorschoolse educatie mogelijk is. Ze vraagt aan de wethouder wat er van dat onderzoek terecht is gekomen.

Voor wat betreft het beginnen vanaf twee jaar laat mevrouw Raaijmakers weten dat, hoewel de motie uit 2019 heeft geleid tot een pilot en andere soorten van inzet voor kinderen vanaf twee jaar, het teleurstellend is dat er niet meer gedaan wordt. Ze vraagt de wethouder om een reflectie op de keuze om het aantal dagdelen wel te vergroten van één naar twee per kind, maar niet in te zetten op voorschool voor kinderen vanaf twee jaar.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) wijst op het feit dat alles wat de PvdA noemt menskracht kost, en al is geconstateerd dat dat er niet is.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) antwoordt dat dat samenhangt met haar laatste punt over keuzes die gemaakt moeten worden. Als besloten wordt tot het niet-aanbieden van twee dagdelen per kind, kan dat extra budget opleveren voor het aanbod vanaf twee jaar voor de meest kwetsbare groepen die dat nodig hebben.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) geeft aan dat in de raadsbrief is uitgewerkt hoeveel de verschillende opties kosten. Daaruit blijkt dat er geen extra geld nodig is voor de keuze voor twee dagdelen, maar er wel een grote kostenpost bij zit als naar het aanbod voor tweejarigen wordt gegaan. Ze vraagt of de PvdA kan volgen welke rol dit speelt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zegt dat in deze berekening álle kinderen vanaf twee jaar zijn meegenomen. In het kader van ongelijk investeren voor gelijke kansen zou ze inzicht willen in de kosten als de pilot wordt uitgebreid naar andere wijken dan alleen Overvecht. Daar zijn ook wijkaanpakgelden aangesproken, wellicht zijn er op dat vlak nog mogelijkheden.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) wil ook graag weten wat de uitkomsten van de pilot zijn en die meenemen naar de Voorjaarsnota. Ze vraagt of deze discussie dan opnieuw gevoerd zou moeten worden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat er nu over dit onderwerp wordt gesproken en er nu keuzes moeten worden gemaakt. Deze pilot draait al een aantal jaar. Het is teleurstellend dat nog steeds naar deze ene pilot wordt verwezen. Dat toont weinig ambitie op dit vlak.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of de PvdA kan aangeven waar de middelen vandaan kunnen komen als wordt gekozen voor het uitvoeren van de genoemde opties.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) verwijst naar haar suggesties voor geld van elders, maar ook naar mogelijkheden binnen het huidige budget van passende kinderopvang. Het gaat om keuzes die onderwijsbreed gemaakt moeten worden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of er ook gedacht wordt aan middelen binnen jeugdzorg.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat ze dat expliciet heeft genoemd, met de opmerking erbij dat dat erg complex is.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de PvdA afziet van twee dagdelen voorschool aan kinderen zonder indicatie ten faveure van meer kinderen met indicatie. Hij geeft aan dat de kleuring van de kinderen die elkaar ontmoeten op de voorschool dan zeer beperkt zou zijn.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) antwoordt dat er idealiter een publieke voorziening zou zijn die voor iedereen toegankelijk is. In de praktijk moeten er scherpe keuzes worden gemaakt. De wens van de PvdA is om van een naar twee dagdelen te gaan voor een bepaalde groep kinderen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) stelt vast dat de PvdA ervoor kiest om voorschoolse groepen te vormen waarbij sprake is van meer achterstand dan nu het geval en wenselijk is.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) stelt vast dat de PvdA vindt dat middelen voor onderwijsachterstandenbeleid zo effectief mogelijk worden ingezet voor die kinderen die dat het hardst nodig hebben.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) concludeert dat er dan klasjes in de voorschoolse educatie ontstaan met alleen maar achterstandskinderen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat de stad de kinderen de beste kansen moet gunnen die er mogelijk zijn. Dat wordt gedaan met de voorschool.

Ze gaat verder met haar betoog door aan te geven dat een vrij radicale wijziging wordt voorgesteld in de wijze van indicering. Er wordt gekozen voor maatwerk, wat het risico van subjectieve beoordeling inhoudt. Dat kan druk geven op JGZ-medewerkers om een indicatie af te geven. Het oude systeem bood ook ruimte voor maatwerk. Ze vraagt waarom dat overboord is gegooid. Verder vraagt mevrouw Raaijmakers naar de looptijd van de subsidie, vanaf 2024, en zegt ze dat ze blij is dat het keuzekompas is ingezet. De toelichting erop is echter heel beperkt. Met name het belang van continuïteit vraagt om verdere toelichting.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of de PvdA herkent dat kinderen, die nu door middel van Asschergelden naar de voorschool gaan, uiteindelijk toch een indicatie of meer uren nodig hebben. Ze vraagt of dat kan worden opgelost door de groep meer uren te bieden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) heeft gelezen dat, door over te gaan naar twee dagdelen, kan worden voorkomen dat kinderen een volledige indicatie nodig hebben. Er wordt een nieuwe manier van indiceren voorgesteld, gebaseerd op maatwerk. Dat betekent dat eigenlijk twee maatregelen worden toegepast om die groep te ondervangen. Dat is onnodig.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat kinderopvang belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind, voor het bieden van een kans op een sterke basis voor ieder kind in Utrecht en als ondersteuning voor ouders die werken. Volgens haar brengt het raadsvoorstel een aantal goede punten naar voren en roept het verzoeken om aanscherping en vragen op.
Van de VVD mag punt 4 worden aangepast naar “Bieden van mogelijkheden voor passende kinderopvang in iedere wijk”. Dit omdat er een gebrek aan kinderopvang is in Kanaleneiland.
Als uitgangspunt wil de VVD toevoegen dat er een sterke samenwerking tussen kernpartners binnen de regio moet komen. Dit wordt wel genoemd in de brief, maar is geen uitgangspunt als zodanig.
Het op basis van maatwerk indiceren vindt de VVD wel een goede ontwikkeling, zeker als dat door consulenten van de JGZ wordt geconstateerd in plaats van op basis van ouderfactoren. Het is mooi als dat aan professionals wordt overgedragen op een latere leeftijd.
In het raadsvoorstel over de kinderopvang wordt sterk gefocust op kinderen met een indicatie of ondersteuningsbehoefte. Het is uiteraard van belang om voor deze kinderen geschikte opvang te vinden, maar de kinderen zonder speciale behoefte moeten niet worden vergeten. Ook voor hen is een goede start van belang en ook voor die ouders is het van belang om hun kinderen te zien groeien, bloeien en om zelf te werken. De VVD onderschrijft de ambities voor meer maatwerk en zorg voor het kwetsbare kind grotendeels, maar merkt op dat alles staat of valt met het beschikbare geld en de beschikbare ruimte. Het vinden van personeel moet prioriteit krijgen. De VVD ondersteunt de lijn van het college om ieder kind in Utrecht een goede basis te bieden, en kiest er daarmee voor om niet te kijken naar opvang van tweejarigen.
Mevrouw Al-Saqaff vraagt tenslotte waarom de broertjes- en zusjesregeling niet bij de voorschoolse educatie van kracht is.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van D66.

Mevrouw Van der Wilt (D66) laat weten dat D66 blij is met de aandacht voor passende opvang voor ieder kind en het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen. D66 staat positief tegenover het toepassen van maatwerk en is voor de extra toeleiding die er nu mogelijk is vanuit de JGZ. Het is mooi dat voorschool gratis wordt voor juist die ouders voor wie de financiering nu een probleem is. Mevrouw Van der Wilt sluit zich aan bij de praktische vraag van GroenLinks over

de duur van de nota. Verder heeft zij vragen over de timing van het UKK, met name hoe de actualisatie zich verhoudt tot de nadere regel die zou komen en de samenwerking in het veld. In het UKK komt aandacht voor ouderbetrokkenheid en de effecten van corona. In de Nota was ook veel aandacht voor de groeiende zorgbehoefte van kinderen. In het voorstel wordt het belang van samenwerking met de kernpartners aangegeven, maar de mogelijke effecten op het UKK zijn onduidelijk. D66 is benieuwd hoe de wethouder dit ziet.
Voor wat betreft de ruimte en de middelen vraagt D66 zich af of de investeringen voldoende zullen zijn, zeker als wordt gestreefd naar een hoger bereik voor kinderen die het het hardst nodig hebben. Volgens mevrouw Van der Wilt is momenteel 33% van de kinderen op de voorschool geen “doelgroepkind”. Dat is mooi vanuit het idealisme, maar ook spannend vanuit het realisme van schaarste. Zij vraagt de wethouder welk effect het verlagen van het aantal kinderen uit de doelgroep kan hebben op de schaarste, waardoor meer kinderen kunnen worden geholpen die het juist nodig hebben.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of in de praktijk dan alleen nog maar ve-kinderen worden toegelaten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) verwijst naar de wachtlijsten die er zijn. Als de kinderen die geen indicatie hebben niet worden geholpen kan er meer ruimte worden geboden aan kinderen die het wel nodig hebben. Dat is niet ideaal, maar het is beter dat de kinderen die het wel nodig hebben sowieso worden geholpen. Ze vraagt dan ook of die maatregel dat effect zal hebben.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of D66 herkent dat de Asschergroep ook recht heeft op peuteropvang.

Mevrouw Van der Wilt (D66) refereert aan het voorstel dat voorligt, waarin wordt gevraagd om meer tijd voor die groep. Ze vraagt zich af of het streven om meer kinderen te bereiken, gecombineerd met het aanbieden van meer dagdelen, niet ten koste gaat van de groep die op de wachtlijst staat en het echt nodig heeft.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) verwijst naar de grote diversiteit tussen de wijken, en vraagt hoe dit zal gaan werken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt dat zij die vraag aan het college wil stellen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoorde bij het vorige agendapunt de oproep aan ouders om hun kind van de kinderopvang af te halen als het ook anders kan. Het voorstel van mevrouw Van der Wilt vindt hij verstrekkender: als het kind geen doelgroepkind is krijgt het geen plaats op de voorschoolse educatie.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat ze het niet zo scherp stelt. Er is nu al de regel dat kinderen die in de doelgroep vallen voorrang hebben op kinderen die daar niet in vallen. Het doel van de voorschool is dan ook om achterstanden weg te werken en iedereen een gelijke start te geven aan een schoolcarrière. Dat is een belangrijk doel. Helaas zijn er kinderen die moeten wachten of helemaal niet aan bod komen voordat ze aan groep 1 beginnen. Daarover maakt zij zich zorgen. Zij stelt voor om te bekijken of er strenger kan worden beoordeeld wie gebruik kan maken van de voorschool. Ze benadrukt dat ze niet bedoelt dat kinderen er geen recht op zouden hebben, maar dat de voorschool bedoeld is voor een gelijke start.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) concludeert dat het voorstel van D66 inhoudt dat doelgroepkinderen naar de voorschool kunnen, en kinderen die niet in de doelgroep vallen in de kinderopvang terecht komen, waar ook geen capaciteit is. Uiteindelijk moeten ze maar thuis blijven of door opa en oma opgevangen worden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat de heer Bos het veel scherper stelt dan dat zij bedoelt. Zij heeft het voorgaande debat niet voor niets aangevraagd. Ze wil ervoor zorgen dat er voor ieder kind een plek is, ofwel in de kinderopvang, ofwel op de voorschool. Ze herhaalt dat de voorschool ten bate moet komen van groepen die daardoor een vliegende start kunnen maken in hun schoolcarrière. Zij vraagt aan de wethouder of daar ruimte voor is.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat hij D66 hoort zeggen dat kinderen die geen indicatie hebben geen gebruik kunnen maken van de voorschool. Zij zullen naar de kinderopvang moeten, waar de druk zo hoog zal worden dat ook andere kinderen geen gebruik meer kunnen maken van de kinderopvang. De heer Bos vindt dit onacceptabel.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is het met de heer Bos eens dat dit niet wenselijk is. In tijden van schaarste wil zij dit onderwerp ter sprake brengen omdat er anders heel veel kinderen zijn die geen hulp krijgen, ook niet van huis uit, en met een grote achterstand beginnen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt hoe D66 tegen het belang van de mix in groepen aankijkt. Uit onderzoek blijkt namelijk dat dit meerwaarde heeft.

Mevrouw Van der Wilt (D66) herhaalt dat ze dat vanuit idealistische redenen juist erg belangrijk vindt. Tegelijkertijd ziet ze dat er wachtlijsten zijn en dat er grote achterstanden in groep 1 worden waargenomen. Bepaalde kinderen hebben de voorschool echt nodig. Als er moet worden gekozen tussen die kinderen en kinderen die de voorbereiding al op een andere manier meekrijgen, dan is de keuze volgens haar makkelijk te maken.

De voorzitter wijst de commissieleden op de tijd en vraagt hen om hun bijdrage kort te houden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vervolgt haar bijdrage met de vraag of er meer maatwerk zou kunnen komen in het aanbieden van de voorschool aan tweejarigen. Ze is benieuwd naar de financiële consequenties daarvan. In de Raadsinformatiebrief is vermeld dat het budget voor de voorschoolse educatie nu toereikend is, ook omdat niet iedereen wordt bereikt. Mevrouw Van der Wilt vraagt of deze krapte klopt en of er mogelijkheden zijn om hierbij een open einde te hanteren.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Volt.

De heer Stam (Volt) geeft aan dat de voorschool een belangrijke bijdrage aan integratie en kansengelijkheid levert. Net als het college wil Volt dat zoveel mogelijk kinderen naar de voorschool kunnen. Tegelijk wordt er een enorme schaarste waargenomen. De heer Stam is dan ook blij en bezorgd over het plan van het college.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) heeft vernomen dat het wel mogelijk is om doelgroepkinderen en kinderen die niet uit de doelgroep komen te plaatsen. Ze ziet dan ook niet waarom wordt gezegd dat dit, gezien de schaarste, niet kan.

De heer Stam (Volt) laat weten dat hij niet heeft gezegd dat het niet kan. Hij hoort van mevrouw Vermeulen echter de aanname dat het wel kan. Hij wil van het college horen hoe dit mogelijk gemaakt kan worden.

De heer Stam vervolgt zijn bijdrage met de vraag hoe het belang gewogen kan worden en wanneer het tweede dagdeel ter beschikking gesteld kan worden. Verder vraagt hij of het plan ook door kan gaan als er nog wachtlijsten zijn. Ook vraagt de heer Stam of er een urenaantal te koppelen is aan de overgang van één dagdeel van vijf uur naar twee dagdelen.
Over het indiceren op basis van maatwerk is Volt ook enthousiast. Het is mooi als kinderen die nu geen indicatie hebben, maar daar wel baat bij zouden hebben, die toch zouden kunnen krijgen. De heer Stam vraagt zich tegelijk af wat het effect is op het totaal aantal indicaties. Hij vraagt of de wethouder daar een verwachting van heeft, en of er een risico is dat er een budget- of capaciteitstekort ontstaat als er veel extra kinderen een indicatie zouden krijgen.
Verder vraagt de heer Stam of er bescherming is voor de medewerker die ervoor kiest om geen indicatie af te geven terwijl ouders er wel om vragen.
De heer Stam complimenteert de afdeling Toeleiding met hun aanpak om te werken met een band van vertrouwen. Uit het gesprek dat de heer Stam voerde met die afdeling bleek dat zij veel gesprekken hebben met mensen met een taalachterstand of –uitdaging. Deze mensen worden niet altijd doorverwezen naar de beschikbare hulp. De afdeling Toeleiding wil daar meer op inzetten. De heer Stam vraagt de wethouder wat hij kan doen om hen daarbij te ondersteunen.
In de raadsbrief is vermeld dat 8% van de kinderen met een indicatie geen gebruik maakt van een voorschool. 2% Daarvan maakt gebruik van ander aanbod. De heer Stam vraagt de wethouder in kaart te brengen welke redenen de resterende 6% heeft om niet deel te nemen aan een

voorschool, en beleid te formuleren om die bezwaren weg te nemen.
Tenslotte complimenteert de heer Stam de stellers van de raadsbrief met de duidelijke weergave van de keuzes en de onderbouwing daarvan.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Stadsbelang Utrecht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat uit onderzoek is gebleken dat taal- en rekenvaardigheden van doelgroepkinderen die op een voorschool hebben gezeten ondanks die voorschool in lesjaar zeven van de basisschool niet van een significant beter niveau zijn als van doelgroepkinderen die niet op een voorschool hebben gezeten. Vanuit dat perspectief vindt Stadsbelang Utrecht dat het geld beter ingezet kan worden in de extracurriculaire begeleiding van basisschoolkinderen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of Stadsbelang Utrecht de hele nota van uitgangspunten heeft gelezen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt hierop bevestigend.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of de heer Bos de verwijzingen naar de onderzoeken heeft gezien, waarop de keuzes in Utrecht zijn gebaseerd.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt hierop opnieuw bevestigend.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt de conclusie van Stadsbelang Utrecht dan vreemd, want er wordt verwezen naar onderzoeken die wat anders beweren dan wat de heer Bos hier voorlegt. Het onderzoek waar de heer Bos naar verwijst is niet gedeeld, en is daardoor niet te controleren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of mevrouw Raaijmakers notie heeft genomen van de inbreng die Stadsbelang Utrecht heeft gedaan bij de start van dit dossier met betrekking tot voorschoolse educatie.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) laat weten dat deze wedervraag geen antwoord geeft op haar vraag.

De voorzitter stelt voor het hierbij te laten en verzoekt de heer Bos om zijn bijdrage te continueren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) maakt een punt van het feit dat mevrouw Raaijmakers geen notie heeft genomen van zijn eerdere inbreng op dit dossier. Hij geeft aan een lijst van onderzoeken waarop hij zich baseert te willen aanleveren aan mevrouw Raaijmakers.
De heer Bos vervolgt zijn bijdrage door aan te geven dat voorschoolse educatie zich moet richten op taal- en rekenvaardigheid, niet op het strikken van veters of het aanleren van omgangsvormen. Stadsbelang Utrecht kan leven met het voorstel zoals het voorligt vanuit het college.

De voorzitter vraagt of er nog fracties zijn die het woord willen. Dat is niet het geval. Vervolgens vraagt zij of de wethouder behoefte heeft aan een korte schorsing.

De wethouder wil graag een schorsing om te berekenen hoeveel de inzet van de uren van de niet-indicatie kinderen aan de wel-indicatie kinderen zou opleveren.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt om ook de locaties bij die berekening mee te nemen.

De wethouder zegt dat dat niet mogelijk is.

De voorzitter schorst de vergadering voor 10 minuten.

Om 14.50 heropent **de voorzitter** de vergadering. Ze geeft het woord aan de wethouder voor de beantwoording van de gestelde vragen.

De wethouder vindt het mooi dat er stappen zijn gezet in dit dossier. Het team Toeleiding is weer op orde, waardoor mensen die een indicatie hebben maar om welke reden dan ook geen gebruik maken van de voorziening maximaal worden gefaciliteerd om dat wel te doen. Aan de andere kant wordt ook gekeken naar de nieuwe inkoop. Daarvoor wordt een vorm gekozen die zo publiek mogelijk is, zodat stappen kunnen worden gezet naar ongelijk investeren in gelijke kansen.
De wethouder begint met de vragen die zijn gesteld over bereik, vertrouwen en kwaliteit, vervolgens over wachtlijsten en samenwerking. Tot slot zal hij ingaan op de afweging die in het stuk is gemaakt.
De wethouder geeft aan dat het ve-beleid niet op zichzelf staat, maar onderdeel is van een keten die bestaat uit de gezondheidszorg, de ve-locatie en de school. Die keten moet helemaal werken. De wethouder is het eens met GroenLinks dat dat met de locatie te maken heeft. Integrale kindcentra zijn dan ook erg belangrijk voor het succes. Het is ook belangrijk om de goede kinderen te vinden. Dat is de taak van de JGZ. De keuze die in dit voorstel wordt voorgelegd is om afscheid te nemen van de 'vinkjescultuur'. Daarbij wordt met name op basis van de achtergrond van de ouders bepaald of het kind kans heeft op een taalachterstand. Dat heeft twee grote nadelen: ten eerste worden op die manier niet alle kinderen gevonden die een taalachterstand ontwikkelen, ten tweede heeft een aantal ouders moeite met de vinkjes die ze moeten zetten omdat het ook over hun culturele achtergrond gaat. Dat betekent dat er heel categorisch uitspraken over worden gedaan. Dat is ingewikkeld en stigmatiserend. Daarom wordt het uitgangspunt omgedraaid, waardoor niet meer wordt gekeken naar de vinkjes die worden gezet maar naar de ontwikkeling van het kind. Bij de consultatiebureaus kan worden bekeken of er echt sprake is van een taalachterstand. De wethouder is het eens met Volt dat dat in een veilige setting moet plaatsvinden, zowel voor medewerkers als voor de rechtsbescherming van ouders. Dit wordt in een uitgangspuntennotitie uitgewerkt. Tenslotte geeft de wethouder aan dat de indicatiestelling ook op de scholen moet plaatsvinden, als duidelijk is dat het kind een taalachterstand heeft.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of bekeken is hoe andere gemeenten de voorschool aanbieden.

De wethouder geeft aan dat het merendeel van de gemeenten volgens het 'malletje' werkt. Het is hem niet bekend of deze stappen op andere plekken in het land al zijn gezet of worden gezet.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of de wethouder kan toezeggen dat de raad wordt geïnformeerd over de monitoring van de nieuwe werkwijze.

De wethouder zegt dit toe, en voegt daaraan toe dat er nog veel onderdelen moeten worden ingeregeld. Hij stelt voor om een jaar schaduw te draaien om te onderzoeken hoe de populaties zich tot elkaar verhouden. Op de achtergrond zou het huidige systeem nog gebruikt kunnen worden om geen kinderen te missen. Om privacy-technische redenen kan dit wel wat ingewikkeld worden.

De wethouder gaat vervolgens in op de kwaliteit en het UKK. Hij geeft aan dat het UKK al bestaat en dat er volop mee wordt gewerkt. Er is een grote wijziging aanstaande die door de Universiteit Utrecht wordt begeleid. De aanbieders die zich melden in december moeten zich committeren aan het UKK, hoe dat er ook uit komt te zien. Het project heeft wel enige vertraging opgelopen. Ook de nulmeting heeft vertraging opgelopen. Het is nog niet duidelijk hoe deze meting zal plaatsvinden. De scholen worden hierbij betrokken, maar zij geven aan veel regeldruk te ondervinden. Zij vragen zich af hoe het UKK zich verhoudt tot de onderwijsinspectie. Er moet worden voorkomen dat er twee verantwoordingen over kwaliteit moeten worden afgelegd. Tegelijkertijd moet het instrument wel serieus worden genomen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat het, wat de PvdA betreft, niet alleen een zelfevaluatie kan zijn maar dat er externe toetsing zou moeten plaatsvinden.

De wethouder reageert met de opmerking dat er een grote werkdruk is in het onderwijs. De inspectie werkt met een uitgebreid monitoringsysteem. Het is de vraag of de gemeente voldoende is toegerust om bij alle po- en ve-aanbieders een inspectie-achtig onderzoek uit te voeren. Daarover worden gesprekken gevoerd. Hij is het met de PvdA eens dat zelftoetsing niet de juiste methode is, maar de te kiezen methode moet wel praktisch uitvoerbaar zijn. Het bestaan van het

UKK is mooi, maar er zit een grote mate van vrijwilligheid in dat de wethouder wil koesteren. De wethouder geeft aan dat hij het eens is met de PvdA maar nog niet weet hoe het uit te voeren.

De wethouder besluit dit onderwerp door aan te geven dat het UKK een keiharde randvoorwaarde wordt in de nadere regel.
Hij gaat vervolgens in op het bereik.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is blij te horen dat het UKK zo stevig terugkomt in de nadere regel. Zij vraagt zich af of de wethouder verwacht dat factoren als corona iets aan de inhoud van het voorstel zullen veranderen.

De wethouder geeft aan dat de gevolgen van corona met name effect hebben op de zorgstructuur en de groepsgrootte. Over de zorgstructuur zijn geen afspraken in het UKK opgenomen. De wethouder verwacht niet dat uit het nieuwe UKK volgt dat andere keuzes moeten worden gemaakt in de uitgangspunten voor de ve-structuur.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat het antwoord duidelijk maakt dat er in het UKK staat wat er in moet komen. Ze vraagt of de zorg voor de kinderen ook elders, in samenwerking met de kernpartners, wordt belegd.

De wethouder beaamt dat de kernpartneraanpak belangrijk is bij de inkoop en de monitoring van zorg. Het aantal zorgkinderen stijgt en de zorg is complexer geworden. De stut-en-steun-structuur rondom de ve wordt erg belangrijk in de uitvraag. Daar moeten zowel de organisatie als de gemeente klaar voor zijn.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt wanneer de nadere regel wordt ontvangen.

De wethouder geeft aan dat dit in het tweede kwartaal van dit jaar zal zijn.

Hij vervolgt zijn beantwoording door in te gaan op het verplichtende karakter. Dat is gesplitst in twee delen: ten eerste is gewerkt aan het op sterkte krijgen van het team Toeleiding en het kijken naar maatregelen om de toeleiding beter te laten werken. Daarbij geeft hij als voorbeeld het verkrijgen van een beter inzicht in de redenen waarom kinderen niet worden bereikt, maar ook het zorgen voor beter vervoer. Ten tweede is er lobby gevoerd naar Kamerleden waarbij is aangegeven dat als er een beweging naar een publieke voorziening wordt gemaakt, de norm zou moeten zijn dat iedereen daarvan gebruik maakt. Bij het publieke karakter van kinderopvang in de toekomst zou een plicht onderdeel kunnen zijn.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of er, gezien de splitsing, later nog iets op verwacht kan worden.

De wethouder geeft aan dat een eerdere leerplicht dan vijf jaar kan worden gehanteerd als de landelijke wetgever dit mogelijk maakt. Het college zal op termijn terugkoppelen hoe de lobby op dit thema loopt. Tot die tijd draait het om het verbeteren van de toeleiding.

Hij gaat vervolgens in op de vraag van Volt over de kinderen die om onbekende redenen niet deelnemen aan de voorschool. Dit kan gaan om verhuizingen, desinteresse of het kostenaspect, hoewel dat nu wordt doorbroken door het aanbieden van gratis toegang via de U-pas. Het kan ook gebeuren dat ouders niet in beeld zijn of uit beeld zijn verdwenen, of vanwege het stigma dat aan ve hangt.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt hoe de wethouder kijkt naar de keuzevrijheid van de ouders om te kiezen voor een bepaalde locatie.

De wethouder antwoordt dat dit niet anders is dan in de huidige praktijk, waarbij men via het centrale aanmeldsysteem een voorkeursschool kan opgeven. In het geval dat er in één wijk meerdere locaties zijn, waarbij er voor de ene locatie een wachtlijst wordt gehanteerd en voor de andere niet, dan kan het zijn dat men op de andere locatie wordt geplaatst. Dat is vervelend maar een minder erge consequentie dan dat men afziet van ve.

De heer Stam (Volt) vraagt of, naast het registreren dat kinderen afzien van ve, ook geregistreerd kan worden waarom ze daarvan afzien zodat daar beleid op kan worden vormgegeven.

De wethouder geeft aan dat niet bekend is wie er niet komen. Dit kan worden onderzocht maar dit is niet nu al in een systeem vastgelegd.

De heer Stam (Volt) veronderstelt dat team Toeleiding mensen die een indicatie hebben motiveert om gebruik te maken van de voorschool. Hij vraagt of zij ook kunnen registreren waarom men daar toch afziet.

De wethouder antwoordt dat het team Toeleiding die administratie zal bijhouden, maar dan nog zal er een groep zijn die door het team Toeleiding niet zal worden gevonden. Het team Toeleiding is zeer gemotiveerd om manieren te vinden om deze groep beter te accommoderen.

De wethouder bespreekt vervolgens de toelating van tweejarigen. De pilot hiervoor is net twee weken actief. Er wordt verwacht rond de meivakantie nog twee pilotgroepen op te kunnen starten. In de jaarrapportage van Samen voor Overvecht, te publiceren in het voorjaar van 2024, zal worden ingegaan op de bevindingen van de Universiteit Utrecht in deze pilotgroepen.
De wethouder geeft aan dat de BSO+-groepen zullen terugkomen in de nadere regel waarover voor de zomer zal worden besloten. Daarin wordt opgenomen dat de pedagogische medewerkers minimaal hbo-niveau moeten hebben. Daarnaast worden de wettelijke eisen die in de Wet Kinderopvang zijn verankerd toegepast.
Vervolgens kaart de wethouder de besteding van het budget voor kinderen met de meeste taalachterstand aan. Het college is van mening dat het ontmoeten van kinderen zonder taalachterstand onderdeel is van het helpen van kinderen die wel een taalachterstand hebben. Daarnaast is het inroosteren van 5 uur voor kinderen zonder indicatie ten opzichte van 16 uur voor kinderen met een indicatie tamelijk ingewikkeld. Het zorgt voor veel onrust. Het verhogen van het aantal uren zal niet alleen capaciteit vragen, maar levert ook rust en eenvoudiger roosters op. Het klopt dat het toevoegen van uren voor kinderen zonder indicatie ten koste kan gaan van de kinderen met indicatie. In het document dat bij het raadsvoorstel is gevoegd is te zien dat het een soort groeimodel is. Op het moment dat het is ingekocht is het dus niet meteen de realiteit. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden toegepast op locaties waar geen wachtlijst is. Bij de uitgangspunten is vermeld dat de kinderen van 5 uur naar twee dagdelen gaan, maar op zodanige wijze dat de meest kwetsbaren er niet de dupe van worden. Het is in de schorsing niet gelukt om inzichtelijk te krijgen wat dit betekent voor locaties. De wethouder zegt toe dit schriftelijk te beantwoorden. Hij geeft daarbij aan dat de stap naar toelating voor tweejarigen een grote, majeure stap is waar veel geld mee is gemoeid. In het raadsvoorstel is duidelijk gemaakt dat het wel een ambitie van het college is, maar gezien de huidige financiële situatie is dit niet opgenomen in het voorstel.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of er maatwerk kan worden toegepast in de groep die naar twee dagdelen gaat, zodat de meest kwetsbaren eerder bediend kunnen worden.

De wethouder antwoordt dat dit is overwogen. Er is onderzocht of dit via de toeslagen zou kunnen, maar dan moet rekening worden gehouden met privacy-technische en juridische consequenties. Bovendien moet dan een knip worden gemaakt die niet altijd overeen komt met de kansenongelijkheidsknip. In het raadsvoorstel is opgenomen waarom dit niet is voorgesteld. De wethouder geeft aan dat hij de draaiknoppen schriftelijk zal verduidelijken. Hij roept de commissieleden op om deze vragen voortaan tevoren te stellen, zodat ze ter plekke duidelijk kunnen worden beantwoord.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of het voorstel ruimte biedt voor aanpassing als blijkt dat de resultaten van de pilot daartoe zouden leiden.

De wethouder geeft aan dat het raadsvoorstel bondiger is dan het document dat de uitgangspunten beschrijft. Daarin zijn meer nuances beschreven. Bovendien moet er rekening worden gehouden met de rechten die mensen hebben.

De wethouder gaat verder met de behandeling van het dilemma van het CDA. Het antwoord op de keuze tussen onderwijs of ve in een gebouw is volgens hem een IKC waar beiden in zijn opgenomen. Volgens de wettelijke verdeling hebben scholen echter recht op ruimte, en ve’s in

veel mindere mate. Als er een ve in een school wordt geplaatst en de school groeit, dan zal er een klas in portocabins moeten worden geplaatst. De wethouder merkt op dat dit op sommige locaties wel een goede oplossing is, omdat het wat waard is om een ve-locatie in een school te plaatsen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of de wethouder bereid is om in zo'n situatie met het schoolbestuur in gesprek te gaan om de mogelijkheden te bespreken om de ve zo dicht bij de school als mogelijk te houden.

De wethouder bevestigt deze bereidheid.

Hij gaat vervolgens in op de PvdA-vraag over het keuzekompas en laat weten dat ervoor is gekozen om voor de vorm te gaan die uitgaat van partnerschap. Daartoe moet wel een licht inkoopproces worden doorlopen.
De wethouder antwoordt op de vraag van de VVD dat er in deze nota meer naar het individu wordt gekeken dan naar de wijk. Dit komt door een andere manier van indiceren. In de praktijk zal er in wijken met een lage zes-score meer behoefte zijn aan ve dan in andere wijken.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de VVD passende maatregelen in iedere wijk suggereerde.

De wethouder geeft aan dat daaraan wordt tegemoetgekomen door op individueel niveau te indiceren.

Voor wat betreft de broertjes- en zusjesregeling geldt dat ook hierbij is gekozen voor indiceren op maatwerk. Als het ene kind een taalachterstand heeft wil dat niet automatisch zeggen dat het broertje of zusje ook een taalachterstand heeft.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of het volgende kind met een indicatie uit een gezin voorrang krijgt, zodat de kinderen op dezelfde voorschool kunnen worden geplaatst.

De wethouder antwoordt dat dat de huidige praktijk is. Hij ziet geen reden waarom dit uitgangspunt anders zou worden, zeker omdat dit een kwetsbare doelgroep betreft waarvoor afstand een barrière is.
Hij concludeert dat daarmee alle vragen zijn beantwoord.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) constateert dat de landelijke ontwikkeling van de herziening van de financiering van kinderopvang in dezelfde periode loopt als de voorliggende nota. Ze vraagt hoe de wethouder met die ontwikkeling omgaat.

De voorzitter geeft aan dat ze de vragen inventariseert, zodat de wethouder ze achter elkaar kan beantwoorden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt wat de financiële gevolgen zijn als wél iedereen voor de ve wordt bereikt, en of het mogelijk is om wat open-eind-achtig naar de ve-middelen te kijken.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt naar de koppeling met het jeugdzorgbudget en verzoekt om de ambitie van 90% terug te laten komen in alle stukken.

De heer Stam (Volt) vraagt of de wethouder een inschatting heeft van de gevolgen van het maatwerk-indiceren voor het aantal indicaties in de stad. Verder vraagt hij wat de wethouder kan doen om de doorverwijzing van het team Toeleiding te verbeteren naar bijvoorbeeld het DigiTaalhuis voor mensen met een taalachterstand.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of open dagen op voorscholen en betere informatievoorziening zal leiden tot laagdrempeliger toegang.

De voorzitter concludeert dat dit de vragen zijn en stelt voor om vijf minuten te schorsen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) constateert dat er in de nota niet veel is vermeld over de aandacht van het ve-personeel voor het contact met ouders.

De voorzitter schorst de vergadering voor twee minuten.

Om 15:35 uur heropent **de voorzitter** de vergadering. Ze verzoekt de wethouder verder te gaan met de beantwoording van de vragen over voorschoolse educatie.

De wethouder start met de laatste vraag. Hij antwoordt dat het team Toeleiding vaker de ouders zou moeten doorsturen. Het team heeft die ambitie zelf ook.
Op de vraag of er met de nieuwe systematiek meer of minder nieuwe indicaties zullen zijn dan met de oude systematiek antwoordt de wethouder dat is ingeschat dat de ruimte die in het huidige systeem aanwezig is door indicaties voor kinderen die dat eigenlijk niet nodig hebben groter is dat de ruimte die nodig is voor de groep kinderen die extra gevonden zal worden.
Op de vraag of er sprake is van een open einde-regeling geeft de wethouder aan dat de raad daarover kan besluiten. Op dit moment is er, met het bedrag van het rijk, sprake van een gefixeerd aantal plaatsen. Omdat tot nu toe niet alle plaatsen bezet werden is er nog ruimte in de regeling.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of er een financieel probleem ontstaat als de bezetting omhoog gaat.

De wethouder laat weten dat er geen probleem ontstaat tot de 90%-grens. Daarmee beantwoordt hij direct de vraag van de PvdA: dat is inderdaad de ambitie. Boven de 90% zal er worden overgegaan tot herverdeling.

De wethouder gaat vervolgens in op de vraag of de nieuwe wet voor de financiering van kinderopvang een probleem is. Hij geeft aan dat dat geen probleem is voor het raadsvoorstel en ook niet voor de nadere regel. Hij vermoedt wel dat het effect zal hebben op de arbeidsmarkt.
De wethouder zegt verder dat geen normerende afspraken worden gemaakt over de tijd die professionals hebben om met ouders in gesprek te gaan. In het bedrag dat aanbieders ontvangen is ruimte opgenomen voor professionele ontwikkeling en voor afstemming met de school en de ouders.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of dit opgenomen kan worden in de Nota van Uitgangspunten.

De wethouder komt daar in de tweede termijn op terug.
Voor wat betreft communicatie en informatie laat de wethouder weten dat wordt aangesloten bij de landelijke Dag van de ve.
Betreffende de koppeling met de jeugdzorg verwijst de wethouder naar de kernpartneraanpak. Daarbij zitten KOOS en Spoor steeds aan tafel. Bij de plus-groepen, waarbij sprake is van veel ingewikkelde problematieken, zal de jeugdzorg in de groepen komen.

De voorzitter laat weten dat de eerste termijn hiermee is afgerond en gaat over naar de tweede termijn.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) laat weten dat haar fractie nadenkt over een motie over de kwaliteit. Ze vraagt of de financiële informatie over het toelaten van tweejarigen komt voor het vaststellen van de nota.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt hoe het college staat tegenover in- en outputmetingen bij ve, om daarmee te meten welk resultaat de ve oplevert.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat ze nieuwsgierig is naar de toelichting van de wethouder op de mogelijkheden om wat te schuiven, en kondigt aan dat haar fractie wellicht actie zal ondernemen richting de Voorjaarsnota of de raad.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn voor de tweede termijn en geeft de wethouder het woord.

Als antwoord op de vraag van GroenLinks citeert **de wethouder** de precieze tekst uit de nota over de ruimte die professionals krijgen: “We bieden ruimte aan aanbieders om te sturen op wat nodig is voor goede kwaliteit, aansluitend bij wat het kind nodig heeft. Bijvoorbeeld in het bepalen van de

groepsgrootte en ruimte voor professionals om af te stemmen met ouders en partners.” Hij vraagt of dit voldoende verwoord is.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) mist de signalerende werking naar buurtteams, maar is akkoord met deze formulering.

De wethouder beantwoordt de vraag van D66 door toe te zeggen dat de technische informatie over de draaiknoppen voor het debat zal worden aangeleverd.
Richting Stadsbelang Utrecht laat de wethouder weten dat er verschillende wetenschappelijke studies zijn gedaan naar het effect van ve. De pilot in Overvecht biedt bovendien een kans om de ontwikkeling te onderzoeken bij de instroom van tweejarigen, en het effect van ve in totaal te bekijken.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de wethouder toezegt dat er binnen de pilot onderzoek wordt gedaan naar het effect van ve.

De wethouder geeft aan dat zo’n onderzoek ingewikkeld is. Het is aan de onderzoekers om het onderzoek op een kindvriendelijke en wetenschappelijk verantwoorde manier uit te voeren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de wethouder wel of geen toezegging doet met betrekking tot de pilot in Overvecht.

De wethouder antwoordt bevestigend, maar geeft aan dat een dergelijk onderzoek wel ingewikkeld is.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt wanneer de wethouder een terugkoppeling geeft over de broertjes-en-zusjes-regeling binnen de ve.

De wethouder laat weten dat dit wordt opgenomen in de technische informatie die wordt nagestuurd.

De voorzitter rond deze termijn af. Ze concludeert dat dit raadsvoorstel waarschijnlijk als een B-punt naar de raad gaat. De PvdA overweegt een motie. De voorzitter vraagt of andere partijen ook een motie overwegen en of ze de strekking van hun motie in dat geval willen toelichten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) laat weten dat het indienen van een motie zal afhangen van de brief die gaat komen over de opties voor de instroom van tweejarigen en het anders omgaan met doelgroepen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat er wellicht een principiële motie zal worden ingediend, hoewel zijn partij kan leven met het voorstel dat er nu ligt.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) zegt dat ze iets meer zou willen weten over de indicatie, maar twijfelt over het inbrengen van een motie.

De voorzitter geeft aan dat het college het voorstel voor het raadsbesluit heeft gedaan in februari. De eerstvolgende raad is 9 maart. Aan het DB wordt de wens meegegeven om het dan te bespreken. De commissie is daarmee akkoord.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt wanneer de brief verwacht kan worden en of dat op tijd is voor het debat van 9 maart.

De wethouder laat weten dat dat de brief uiterlijk eind volgende week wordt aangeleverd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat zij de toezegging voor een terugkoppeling over de nieuwe wijze van indicering heeft gemist. Ook de terugkoppeling over het verloop van de lobby voor 2,5 jaar voor iedereen ontbrak.

De wethouder laat weten dat de lobby geen exacte einddatum heeft. Op verschillende momenten worden daarover gesprekken gevoerd. Hij stelt voor om daar in een regulier onderwijsstuk een

update over te geven.
Verder geeft de wethouder aan dat hij nu nog geen concrete toezegging kan doen over de eerste rapportage van de nieuwe wijze van indiceren. Hij schat in dat dat vijf kwartalen na de invoeringsdatum zal zijn, dus in het eerste kwartaal van 2025.

Volgens **mevrouw Raaijmakers** (PvdA) kan ook al eerder worden aangegeven hoe het zal gebeuren.

De wethouder geef aan dat dat bij de nadere regel zal gebeuren.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of er te zijner tijd nog vragen gesteld kunnen worden over de nadere regel.

De wethouder geeft aan dat de commissie een brief zal ontvangen die eventueel geagendeerd kan worden.

De **voorzitter** rondt het debat af. Ze geeft aan dat de vergadering wordt voortgezet met een nieuwe voorzitter.
De voorzitter schorst de vergadering voor tien minuten.

9. Debat Plan van aanpak Volwasseneneducatie

Om 16.05 uur hervat **voorzitter** de heer R. Van der Zweth de vergadering met het debat over het Plan van Aanpak Volwasseneneducatie. De fracties van D66, PvdA, Student & Starter, GroenLinks en Volt willen in gesprek over de voortgang op de ambities, stilstaan bij de verbinding met andere beleidsthema's en ambities en bij regie op het aanbod. Zij willen met dit debat sturing geven aan het Meerjarenplan Volwasseneneducatie dat later dit jaar naar de raad toekomt.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) geeft aan ook een bijdrage te willen leveren.

De voorzitter voegt VVD toe, maar geeft aan dat daar qua tijd geen rekening mee is gehouden. Hij verzoekt de commissieleden hun bijdrage beknopt en efficiënt te houden.
Hij geeft het woord aan de fractie van D66.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat er in de raad veel wordt gesproken over het beschikbaar stellen van tolken en vertalingen, en er maar weinig aandacht is voor het versterken van taalvaardigheden. D66 wil focussen op het stimuleren en faciliteren van taal- en digivaardigheid bij zoveel mogelijk mensen in de stad. Het leren van een taal opent namelijk deuren. Het werken aan taalvaardigheden vraagt dus om een doortastende aanpak met aandacht voor verschillende groepen en verschillende aanvliegroutes maar met duidelijke doelen en een minder vrijblijvend karakter, waar dat mogelijk is. Deze conclusies deelt de Rekenkamer met D66. Dat kan echt beter. Daarom heeft D66 voor de nieuwe aanpak een aantal aandachtspunten geformuleerd. Als eerste moeten er in de nieuwe aanpak veel concretere doelen en meer regie naar voren komen. De Rekenkamer is hier in haar brief met veel oranje en rode kleuren vrij duidelijk over. In de gesprekken die in de afgelopen periode met verschillende organisaties en scholen zijn gevoerd over dit onderwerp zijn veel positieve geluiden gehoord, maar is ook aangegeven dat een duidelijke doelstelling ontbreekt evenals een reden om elkaar te kunnen aanspreken als organisaties niet goed op koers zijn. Als wordt gekeken naar het proces van het Leesoffensief is te zien dat veel organisaties dit willen, maar dat de centrale sturing nog teveel mist en nog afhankelijk is van projectleiders van betrokken organisaties. Dat is zonde. Verder zou D66 in de nieuwe aanpak graag zien dat het college de energie uit het Leesoffensief benut om het Meerjarenplan een vliegende start te geven en daarin een duidelijke rol voor de gemeente benoemt. De verbinding tussen volwasseneneducatie en andere beleidsvelden mag van D66 veel meer aandacht krijgen. Zij pleiten dan ook voor meer ondersteuning van scholen met het aanbod dat er is. Tenslotte benoemt mevrouw Van der Wilt de verbinding tussen werk en taal. De Rekenkamer laat weten dat hier meer aandacht voor is maar geeft ook aan dat niet duidelijk is of dit echt naar voren komt in de gesprekken met klanten. D66 wil hier meer over weten. Het zou mooi zijn als dit terugkomt in de aanpak van de gesprekken in het kader van de Participatiewet, zodat taal geen drempel vormt richting werk.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of D66 bij het pleidooi voor meer doelstellingen ook een betere sturing wil op de uitkomsten, monitoring en meting daarvan.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt bevestigend.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of D66 dan ook de basislijn van het uitgangspunt van de volwasseneneducatie mist, en duidelijkheid wil over wat men minimaal zou moeten kunnen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) licht toe dat in de brief wordt aangegeven hoeveel mensen zijn bereikt. Er ontbreekt echter een indicatie of dat de juiste groep is en hoe groot de totale groep is. Ook is niet duidelijk of er met dat bereik een stap vooruit is gezet. D66 verwacht niet dat dat gevat kan worden in hele harde indicatoren maar heeft wel de behoefte om te laten zien of het helpt om mensen beter mee te laten doen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) geeft aan dat de basislijn die de VVD bedoelt kan zijn dat iemand naar werk wordt begeleid, richting vrijwilligerswerk wordt geholpen of leert lezen en schrijven. De VVD vraagt naar een basislijn van wat mensen moeten kunnen nadat ze volwasseneneducatie hebben gehad.

Mevrouw Van der Wilt (D66) heeft de indruk dat de VVD de werk- en inkomensdienstverlening bedoelt en de verantwoordelijkheden die de Participatiewet meebrengt. Daarin zit ook aandacht voor taal. Ze vraagt zich af of het mogelijk is om in alle trajecten heel streng te kijken, zoals de VVD het schetst.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat de Participatiewet aangeeft dat men moet voldoen aan de taaltoets als men een bijstandsuitkering wil ontvangen. Als dat niet het geval is dan kan men begeleiding krijgen naar taalonderwijs vanuit het UWV. Hij vraagt hoe D66 hier in staat.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat ze vooral benieuwd is hoe hierop wordt getoetst in de gesprekken.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zegt dat de voormalig D66-wethouder Klein heeft aangegeven dat er niet wordt gehandhaafd op de 30.000 analfabeten in Utrecht. Hij vraagt of D66 daar nu een meer verplichtende handeling op loslaten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat het belangrijk is om daarnaar te kijken. Om mensen te stimuleren naar werk moet soms breder worden gekeken dan naar de eisen waaraan moet worden voldaan. Ze is het met Stadsbelang Utrecht eens dat ernaar moet worden gestreefd om mensen wat minder vrijblijvend te helpen met de beheersing van taal.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) refereert aan de consequentie die de Participatiewet verbindt aan het expliciet niet willen voldoen aan het volgen van taalonderwijs, namelijk korting op de uitkering. Hij vraagt of D66 ook daar zo ver wil gaan.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat de inzet van de gemeente wat verder mag gaan dan de eigen werk- en inkomensdienstverlening. Als mensen al richting werk gaan kan bij werkgevers worden bekeken wat op de werkvloer nog verder geleerd kan worden. Zij wil geen uitspraken doen over het korten op de uitkering als mensen geen taalcursus willen volgen, aangezien zij niet met de D66-woordvoerder werk en inkomen aanwezig is. D66 wil liever alle energie inzetten op het überhaupt leren van de taal, of dat tijdens het proces is of bij de werkgever.

Zij beëindigt haar betoog met het aankaarten van de vindplekken. Het is lang niet altijd makkelijk om mensen te bereiken die niet bereikt willen worden. Zij pleit dan ook voor een betere signalering van deze mensen in de gemeentelijke dienstverlening, zodat er meteen een link gelegd kan

worden met het aanbod dat er is, zowel bij werk en inkomen als bij de buurtteams. Dat kan worden gedaan met een bepaalde campagne, zoals ook rondom armoede en schulden is gedaan.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

Mevrouw Leever (PvdA) geeft aan dat mee kunnen doen met taal begint. Beperkte taalvaardigheid leidt tot ongelijke kansen. Steeds meer Utrechters, jong en oud, hebben moeite met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden. Dit zorgt ervoor dat Utrechters niet goed kunnen deelnemen aan de samenleving. De vraag is of laaggeletterdheid nu goed wordt aangepakt en of de mensen ook echt worden geholpen. De PvdA strijdt al langer voor een goed plan voor volwasseneneducatie. Het plan dat er nu ligt is minder goed en wordt met minder urgentie uitgevoerd dan de PvdA zou willen zien. In de beoordeling van de voortgang zijn er nog veel aandachtspunten. Op sommige punten is nog nauwelijks of geen voortgang geboekt. Dit moet anders. De PvdA sluit zich aan bij het punt van D66 over concretere doelen en meer regie. Daarnaast wil PvdA inzetten op slimmere combinaties om het leren te bevorderen. Ook hier wordt bij D66 aangesloten over verbinding met het onderwijs. Het is goed dat het in de brief ging over onderwijs als vindplaats, maar het ging niet veel over ouders terwijl daar juist veel te bereiken is. Mevrouw Leever vraagt de wethouder om een reactie hierop. Ditzelfde geldt voor de combinatie met werk. Werkgevers kunnen nog veel beter samenwerken met taalaanbieders. Mooi hoe dat bij IKEA is gedaan, dat ziet de PvdA graag terug op meer plekken. Mevrouw Leever vraagt wat de wethouder gaat doen om dit te verbeteren, welke stappen hij gaat zetten zodat de rode en oranje vlakken over een jaar in het groen gaan schieten.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) begrijpt de oproep richting werkgevers, maar geeft ook aan dat taal vaak een obstakel is om mensen aan te nemen. Het lijkt hem niet de te bewandelen weg om werkgevers een verantwoordelijkheid te geven richting taalonderwijs voor mensen die zij feitelijk niet willen aannemen omdat ze geen Nederlands kunnen. De heer Bos vraagt of het niet beter zou zijn om de mensen eerder met taalonderwijs te helpen om daardoor de baan feitelijk te krijgen.

Mevrouw Leever (PvdA) geeft aan dat ze het daarom over combinaties op meerdere plekken heeft, waaronder ook op het werk

Ze vervolgt haar betoog met de opmerking dat taal veel moois kan bieden. Het kan steun geven en ervoor zorgen dat men zich verbonden voelt met de mensen om zich heen. Ze beëindigt haar betoog met de opmerking dat de grenzen van je taal de grenzen van je wereld zijn.

De voorzitter geeft het woord aan de factie van Student & Starter.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) geeft als eerste punt aan dat een groot deel van de doelgroep niet wordt bereikt. Student & Starter wil als oplossingsrichting meegeven om het sleutelpersonennetwerk van werk en inkomen in te zetten voor het bereiken van mensen voor volwasseneneducatie. Ten tweede vraagt Student & Starter om de focus niet op studiesucces, maar op studentensucces te leggen. Daardoor wordt er minder druk gelegd op prestatie en de doorstroming naar de arbeidsmarkt.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Groen Links.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) laat weten blij te zijn met het Plan van aanpak Volwasseneneducatie. GroenLinks vond de campagne die is ingezet rondom de 30.000 Utrechters die moeite hebben met lezen en schrijven erg sterk. Mooi om te lezen dat Utrecht hier stappen in blijft zetten. GroenLinks is van mening dat het systeem duidelijker kan, ook in de taal die de gemeente zelf toepast. Mevrouw Vermeulen vraagt zich af hoe het aanbod meer gekoppeld wordt aan de verschillende beleidsterreinen. Verder is niet altijd duidelijk welke plekken naar het formele

en welke naar het non-formele aanbod gaan. Misschien worden er plekken ingenomen door mensen die het wel zelf kunnen betalen. Aan de wethouder wordt gevraagd of er voldoende plek is wanneer gekozen moet worden en er schaarste is. Verder zijn andere vaardigheden dan taal en digitalisering volgens GroenLinks ook belangrijk. Aan de wethouder wordt gevraagd of er ruimte is voor rekenvaardigheden en sociale vaardigheden. In het stuk van de Rekenkamer leest GroenLinks dat de Rekenkamer beter wil vaststellen of de gestelde doelen behaald zijn. De wens om meer te kunnen sturen wordt herkend. Dit is tegelijkertijd lastig omdat het gaat om het verschaffen van aanbod. GroenLinks ziet het niet zitten dat alle deelnemers een soort Cito-toets moet afleggen. Het gaat uiteindelijk vooral om het studentsucces, zoals Student & Starter ook aangaf. Tenslotte wil GroenLinks dat het geld daadwerkelijk wordt ingezet voor de basisvaardigheden en niet alleen gaat naar meetinstrumenten. Het doel moet het verbeteren van laaggeletterdheid zijn.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt wat GroenLinks vindt van de focus op het benaderen van NT1-mensen.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) antwoordt dat het belangrijk is dat zowel NT1- als NT2-groepen worden bereikt. Juist daarom is het belangrijk om met verschillende beleidsterreinen samen te werken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt wat GroenLinks bedoelt als ze aangeeft dat de focus niet het belangrijkst is, terwijl dit tegelijkertijd wel heel duidelijk naar voren komt in het Rekenkamerrapport.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) geeft aan dat het zeker belangrijk is om naar doelen te kijken, maar GroenLinks wil waken voor het idee dat alles moet worden gemonitord. Dat kan dusdanig veel geld gaan kosten dat er minder besteed kan worden aan de basiseducatie.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat GroenLinks vindt van het feit dat bij de aanvraag van een bijstandsuitkering geen taaltoets nodig is, terwijl die wel in de Participatiewet staat.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) geeft aan dat ze geen woordvoerder Participatie is. Ze zegt dat de taaltoets niet zo hard moet worden gemaakt als een Cito-toets, maar dat samen moet worden bekeken of iemand verder kan worden geholpen naar werk.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat GroenLinks vindt van het feit dat veel statushouders de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, zelfs niet op het niveau van de basisschool.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) laat weten dat ze daar geen uitspraken over kan doen omdat dat een ander beleidsveld betreft.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of GroenLinks het goed zou vinden om deze mensen te versterken in hun positie door bij het verstrekken van een bijstandsuitkering meer te sturen op het basisniveau Nederlands.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) antwoordt dat ze op basis van het Meerjarenplan Basiseducatie gebruik kunnen maken van taalonderwijs, los van de uitkering.

De heer Stam (Volt) hoort dat GroenLinks waarschuwt voor een meetdrang. Hij vraagt zich af of dat niet wat voorbarig is, omdat er nu heel weinig inzicht is en de situatie waar GroenLinks voor waarschuwt nog heel ver weg is.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) antwoordt dat ze alleen wil meegeven dat ze dit als risico zien. GroenLinks vindt het belangrijk dat de middelen die er zijn naar de mensen gaan die het nodig hebben.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Volt.

De heer Stam (Volt) geeft aan dat het belang van basiseducatie volgens Volt voldoende is benoemd. Met name digitale vaardigheid is erg belangrijk. De brief van het college verbaast hem, want daarin staat dat het doel om mensen te bereiken is gerealiseerd, waarbij het aantal van 4700 wordt genoemd. Volt is benieuwd hoe dat is gemeten. De heer Stam wijst op het risico van deze vage doelstellingen: als er 4000 had gestaan was het doel ook bereikt. Er is geen enkele manier om te peilen of de doelstelling is bereikt of niet. Dat maakt het lastig om te sturen. Het is bekend dat er te weinig mensen in de NT1-doelgroep worden bereikt. Hij vraagt of ook bekend is hoeveel van die doelgroep in de 4700 vielen en waarom daar geen doelen op zijn geformuleerd. Verder vraagt Volt naar de tijdlijn. Het rapport van de Rekenkamer dateert uit 2020, maar daarna zijn er door het college geen doelen meer geformuleerd voor 2021, 2022 en verder, terwijl het rapport daar wel toe opriep. De heer Stam vraagt of de wethouder wel duidelijke doelstellingen voor de basiseducatiedienstverlening heeft voor 2024. Hij mist bovendien een ambitie voor het afgelopen en huidige jaar, waarin is aangegeven hoeveel dienstverlening wordt ingezet voor NT1 en hoeveel voor NT2. Hij vraagt de wethouder of er geleerd kan worden van andere gemeenten, van wetenschappelijk onderzoek en van resultaten uit het verleden. De raadsbrief lijkt te suggereren dat eerst een eigen meetprogramma moet worden opgetuigd voordat het eerste doel kan worden geformuleerd, maar in de afgelopen jaren was er ook al veel mogelijk. Verder geeft Volt aan dat er veel mensen worden bereikt met de formele trajecten, maar het is onbekend of dat de juiste mensen zijn. Tenslotte wijst de heer Stam de wethouder erop dat de problemen met taal vooral komen door het taalverschil. Mensen spreken een andere taal dan Nederlands. In de toekomst wordt het vertalen van teksten gemakkelijker. Het is dan belangrijker dat mensen goed kunnen lezen en schrijven dan dat de dienstverlening in veel talen wordt aangeboden. Hij vraagt de wethouder welke gevolgen dit zal hebben voor de dienstverlening.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of Volt, net als D66, focust op het werken aan de basisvaardigheden.

De heer Stam (Volt) geeft aan dat hij vooruitloopt op technologische ontwikkelingen die er nog niet zijn. Als vertalen triviaal wordt zal Volt dezelfde lijn volgen als D66.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) wijst de heer Stam erop dat die technologische ontwikkeling er wel is, en vraagt of er niet ingezet zou moeten worden op een toegankelijke dienstverlening en op het verbeteren van de basisvaardigheden.

De heer Stam (Volt) geeft aan dat de technologie er in zekere zin wel is, maar ook dat die nog niet goed genoeg is en ook niet voor iedereen toegankelijk. Daar kan nu nog niet op worden teruggevallen. Het is belangrijk dat men de Nederlandse taal spreekt, maar het belang van lezen en schrijven in het algemeen wordt groter ten opzichte van het vertalen van geschreven teksten.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of de heer Stam het eens is met het punt dat het machtig zijn van de Nederlandse taal ook gaat over participeren in de samenleving, en niet alleen over het begrijpen van een gemeentelijke brief.

De heer Stam (Volt) ziet dat het veel breder is. Tegelijkertijd is de toegankelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening een belangrijk aandachtspunt. Hij wijst erop dat daar het zwaartepunt wat zal verschuiven.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) geeft aan dat een basis op het gebied van rekenen, taal en digitale vaardigheden van belang is om mee te doen in de maatschappij. Een goede aanpak daarop is van belang. De VVD constateert dat er nog grote stappen gezet moeten worden om de aanpak goed op orde te krijgen. Daarover heeft de VVD vijf vragen of opmerkingen. Ten eerste leest de VVD dat een groot deel van de doelgroep niet wordt bereikt en dat als aanbeveling wordt gegeven dat de gemeente meer regie moet voeren. Echter, het beter inzichtelijk krijgen van de doelgroep is volgens de VVD nog geen regie voeren. Aan de wethouder wordt gevraagd via welke wegen deze doelgroep echt bereikt gaat worden en hoe het karakter van volwasseneneducatie minder vrijblijvend wordt. Ten tweede laat de VVD weten dat het niet duidelijk is waarom vooral wordt ingezet op mensen met Nederlands als eerste taal. Er is nog genoeg winst te behalen op mensen

met Nederlands als tweede taal die hier al een flink aantal jaar wonen. De VVD is benieuwd naar die afweging.

De heer Stam (Volt) vraagt hoe de VVD aankijkt tegen het bereiken van de NT1-doelgroep, gezien het feit dat die doelgroep veel onzichtbaarder is.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) heeft uit de brief begrepen dat er niet alleen qua bereik wordt ingezet op de NT1-mensen, maar dat er binnen de volwasseneneducatie überhaupt meer ingezet wordt op die doelgroep. Er zijn echter meer dan genoeg mensen die Nederlands als tweede taal hebben, hier al heel lang wonen en ook behoefte hebben aan volwasseneneducatie.

De heer Stam (Volt) zegt dat de Rekenkamer concludeerde dat het aanbod van de gemeente juist vooral veel bereik had onder de NT2-doelgroep, en dat de NT1-doelgroep zich veel minder makkelijk meldt omdat daar meer sprake is van schaamte. Daarom zou de NT1-aanpak meer moeten worden opgeschaald. Volt vraagt hoe de VVD daar tegenaan kijkt.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) reageert door aan te geven dat het opschalen van bereik iets anders is dan het überhaupt toespitsen van de inzet van volwasseneneducatie op die groep. Dat zijn twee verschillende dingen.

Ze gaat verder met het derde punt van haar betoog. Voor de VVD is het niet duidelijk wanneer de basiseducatie is geslaagd. Mevrouw Al-Saqaff vraagt wat volwassenen dan moeten kunnen en mist de basislijn. Zij suggereert dat de basisvaardigheden een eerste stap vormen richting de arbeidsmarkt of vrijwilligerswerk. Werkgevers en ondernemers kunnen worden betrokken bij die stap richting de arbeidsmarkt. Zij hebben niet enkel een signalerende functie, zoals in de brief staat. De VVD vraagt om een reactie van de wethouder daarop.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) vraagt of de VVD dan een soort Cito-toets zou willen voor deze groep mensen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) ziet niet in waarom er een Cito-toets zou moeten worden afgenomen. Als iemand klaar is met het traject dan zou het mooi zijn als diegene zich geëmancipeerd voelt om de stap richting vrijwilligerswerk of de arbeidsmarkt te zetten. Dat zou een goed en meetbaar streven zijn.

Mevrouw Vermeulen (GroenLinks) informeert naar de toets die door VVD wordt bedoeld.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) antwoordt dat ze niet naar een toets vraagt. Ze vraagt naar de doelen die worden gesteld en de manier waarop de resultaten worden gemeten, zodat duidelijk wordt wanneer deze educatie geslaagd is.

De voorzitter stelt voor om, gezien de beperkte beschikbare tijd, de inbreng door te zetten en de interrupties te bewaren voor na de inbreng. De beantwoording komt dan aan bod in het avonddeel. Hij geeft het woord opnieuw aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of de wethouder scherp heeft of degenen die een achterstand hebben op taal- en rekenvlak niet persé tot dezelfde doelgroep behoren als degenen die een achterstand hebben op het gebied van digitale vaardigheden. Een passende aanpak op beide gebieden lijkt de VVD nodig. Verder zullen er vast ondernemers zijn die moeite hebben met digitalisering. Ze vraagt of daar ook rekening mee wordt gehouden.
Tenslotte laat mevrouw Al-Saqaff weten dat onder aanbeveling 7b niet staat wat er wordt gedaan om de samenhang te waarborgen. Er staat een situatieschets onder, maar de VVD wil graag een reflectie en van de wethouder horen wat de stappen gaan zijn.

De voorzitter vraagt welke fracties het woord nog willen voeren, en geeft het woord aan de fractie van Stadsbelang Utrecht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat de inbreng van de VVD grotendeels de lading denkt van zijn inbreng. Die zal hij dan ook niet uitspreken. Hij wil wel graag terugkomen op hetgeen hij eerder heeft geopperd in reactie op de inbreng van D66 en GroenLinks. De heer Bos

geeft aan dat de Participatiewet niet goed wordt benut, zeker niet als het gaat om taalonderwijs en de begeleiding naar de arbeidsmarkt. Inzake de bijstand, de taaltoets en het opleggen van dwangmaatregelen om toch de taal te gaan leren zegt de heer Bos dat sommige mensen die dwang gewoon nodig hebben. Als wordt gekeken naar 30.000 Utrechters die de taal niet spreken dan is het noodzakelijk om mensen te dwingen die taal te leren. Daarbij moeten dwangmaatregelen niet worden geschuwd. Vanuit dat perspectief moet een korting worden doorgevoerd. Mensen zullen hun uitkering dan niet verliezen, want het gemis aan bijstand wordt altijd aangevuld door de bijzondere bijstand.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt wat de heer Bos met dwangmaatregelen bedoelt in deze zin.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) licht toe dat wanneer een bijstandsuitkering wordt aangevraagd of herbeoordeeld, er wordt gekeken naar het taalniveau. Als de taal niet op basisschoolniveau wordt beheerst, dan wordt gevraagd om taalles te nemen. Dat kan worden betaald door de gemeente. Als daar niet op wordt ingegaan, dan kan de bijstandsuitkering worden gekort.

De voorzitter geef het woord aan de fractie van het CDA.

De heer Brouwer (CDA) laat weten dat het CDA aansluit bij veel van wat al is gezegd. Hij vraagt de wethouder of deze zicht heeft op het aantal werkgevers in Utrecht dat gebruik maakt van de rijkssubsidie die het volgen van een opleiding voor laaggeletterden stimuleert. Ook vraagt hij of in het Meerjarenplan meegenomen kan worden hoe werkgevers gestimuleerd worden dan wel geïnspireerd kunnen raken om gebruik te maken van die subsidieregeling.

De voorzitter informeert of de fracties van EenUtrecht en ChristenUnie een bijdrage willen leveren. Dat is niet het geval. De voorzitter concludeert dat daarmee alle bijdrages zijn geleverd. De beantwoording van de vragen zal vanaf 20.00 uur plaatsvinden.

De voorzitter schorst de vergadering om 17.00 uur.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare avondvergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum donderdag 16 februari 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Robert Vernooy (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. R. Van der Zweth, de wethouder, dhr. E. Eerenberg, de griffier mw. W. Kok, mw. B. van der Wilt (D66), mw. E. Kendir (Student & Starter), dhr. A. Stam (Volt), mw. M. Al-Saqaff (VVD), dhr. B. van Steeg (CDA), mw. R. Leever (PvdA), mw. M. Deldjou Fard (GroenLinks), dhr. S. Gaillard (Stadsbelang Utrecht), dhr. I. Simsek (DENK)

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

9. Debat Plan van aanpak Volwasseneneducatie 44
10. Debat aanpakken sociale veiligheid op onderwijsinstellingen.....46
11. Debat raadsvoorstel zienswijze op de (ontwerp)begrotingswijziging 2023 GGD regio Utrecht en raadsvoorstel zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht.....52
Lijst van toezeggingen 57

9. Debat Plan van aanpak Volwasseneneducatie

De voorzitter heropent de vergadering om 20.00 uur. Er zijn geen mededelingen.

De wethouder begint zijn beantwoording. Meer samenhang en meer resultaat- of doelgericht werken is de opdracht voor het nieuwe stuk dat de raad in Q3 tegemoet kan zien: het actieprogramma basiseducatie voor volwassenen. Wat betreft de verhouding tussen NT1 en NT2 is er een verschuiving naar het NT1-aanbod. Het streven is om hierin meer cultuursensitief te gaan werken. Vanuit de bibliotheken wordt in samenwerking met de gemeente ook ingezet op een leesoffensief. Wat betreft de samenhang heeft de gemeente tevens de opdracht om het reguliere onderwijs te ontlasten met het informele aanbod. Aan de kant van de werkmatchers gaat er meer

worden ingezet op het herkennen van laaggeletterdheid. Er loopt ook een pilot met de collega's van Werk & Inkomen, WMO en de schuldhulpverlening om digitale ongeletterdheid te herkennen. Hoe kun je die mensen naar het goede aanbod leiden? Op de vraag of je de stok moet hanteren (korten op de uitkering) bij mensen die zich niet inspannen om aan onze taaleisen te voldoen antwoordt de wethouder dat dit niet nodig is omdat er 100 procent wordt meegewerkt.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of die 100 procent ook daadwerkelijk helpt om tot het stadium te komen dat mensen deel kunnen nemen aan het arbeidsproces.

De wethouder bevestigt dat. Een groot deel van die 100 procent komt over de taalbarrière heen. Precieze cijfers kan de wethouder pas geven na terugkoppeling van Werk & Inkomen en de Rekenkamer. De wethouder vervolgt zijn beantwoording en zegt dat ook aan de kant van de werkgevers de agenda steviger moet. Krap voldoende is niet genoeg. Op de vraag naar de inzet van sleutelpersonen antwoordt de wethouder dat er wordt samengewerkt met de moskee in Overvecht, buurtcentra en DOCK.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt naar de rol van het netwerk van sleutelpersonen.

De wethouder zegt dat het de bedoeling is dat dit netwerk ook ingezet gaat worden en vervolgt zijn beantwoording. Op de vraag 'Studentensucces of studiesucces' zegt de wethouder dat de gemeente qua taalvaardigheid zeker voor het studentensucces gaat. In de route naar het diploma moet ook ruimte zijn voor ontwikkeling, ontplooiing en een fijne tijd. Wat betreft de informatiepositie heeft het college vertrouwen in de stedelijke monitor voor meer gerichte sturing op doelgroepniveau. Wat is voor elke groep het probleem en wat is het beste aanbod? De basiseducatie bestaat uit drie elementen: taal, digitaal en rekenvaardigheid, in deze volgorde. Bij het formele aanbod moet de gemeente streng zijn; wat betreft het informele aanbod moeten de vrijwilligers gehonoreerd worden. Op de vraag van Volt naar de bereikte 4700 inwoners, antwoordt de wethouder dat de doelstelling 3000 was. Dat zijn er veel meer gebleken.

De heer Stam (Volt) vraagt waarom dat aantal niet met die 4700 is vergeleken.

De wethouder denkt dat de betreffende raadsbrief een reactie is op de aanbeveling van de Rekenkamer, die in dat opzicht mogelijk niet volledig is geweest. Volgens hem moeten de doelstellingen geformuleerd worden vanuit de situatie in de stad.

De heer Stam (Volt) zegt dat de brief juist over de doelen gaat en dat die hier ontbreken.

De wethouder beaamt dit en vervolgt zijn beantwoording. Er is niet geregistreerd hoeveel van die 4700 NT1 zijn. Dat gaat dit jaar wel gebeuren. In elk geval wordt er niet vanaf nul begonnen. Het college ziet grote mogelijkheden voor de toepassing van digitale tools bij de ontwikkeling van de taalvaardigheid. De wethouder benadrukt nogmaals het belang van de volgorde: eerst taal, dan digitaal, dan rekenvaardigheid. Wat betreft de vraag van de VVD naar de basislijn voor een geslaagde basiseducatie zegt de wethouder dat de doelstelling is dat alle Utrechters mee kunnen doen. Wel moet er geprioriteerd worden en kunnen mensen niet gedwongen worden, vooral bij het informele aanbod.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt wat de wethouder van de suggesties vindt die de VVD voor de basislijn heeft gedaan.

De wethouder vindt dat goede suggesties. Hij vervolgt zijn beantwoording. Werkgevers signaleren niet alleen maar nemen ook mensen met een taalachterstand in dienst om samen met hen te werken om die op te lossen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of de wethouder met betrekking tot de achterstand qua digitale en talige vaardigheid erkent dat verschillende groepen een verschillende aanpak vereisen.

De wethouder beaamt dit en vervolgt zijn beantwoording. Het aanbod is bedoeld voor alle Utrechters. Het maakt het niet uit of iemand werknemer of ondernemer is. Het college gaat de aanbeveling van de Rekenkamer volgen dat de dossiers met betrekking tot subsidies en het inkomen op één centraal punt ondergebracht moeten worden en dat de rapportage van deze twee

losse systemen gekoppeld moet worden, met respect voor privacy. Het aantal ondernemers dat gebruikt maakt van de landelijke subsidie (Tel mee met taal) is bij de gemeente niet bekend, maar het benutten van die subsidies wordt zeker meegenomen in het plan van aanpak.

De heer Stam (Volt) vraagt of de wethouder iets kan zeggen over de mate waarop er volgend jaar op de doelstellingen op basis van aanbevelingen vanuit de Rekenkamer en de monitor gestuurd kan worden. En kan de wethouder ook iets zeggen over de prioritering bij NT1 en NT2?

De wethouder: zegt dat in het nieuwe actieprogramma het aanbod strakker op de doelstellingen afgestemd zal worden. De vraag naar de prioritering is lastig te beantwoorden omdat de differentiatie van de percentages voor beide groepen per jaar verschilt.

De heer Stam (Volt) merkt op dat in de aanbevelingen van de Rekenkamer geen onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende groepen, maar dat wel is geconstateerd dat de NT1-groep is achtergebleven.

De wethouder zegt dat er dit jaar voor het eerst geregistreerd gaat worden. Als de data daarvan beschikbaar zijn, kan besloten worden of daar al dan niet op gestuurd kan worden. Gezien de ingewikkelde groep kan op voorhand niet gezegd worden wat een goede of foute verdeling is.

De voorzitter sluit de beantwoording af, somt de toezeggingen op en vraagt aan de agenderende fracties of het doel bereikt is. Dit wordt door alle fracties bevestigd.

De voorzitter schorst de vergadering voor 2 minuten.

10. Debat aanpakken sociale veiligheid op onderwijsinstellingen

De voorzitter heropent de vergadering om 20.35 en gaat over op agendapunt 10: Aanpakken sociale veiligheid op onderwijsinstellingen. Dit punt is geagendeerd door Student & Starter, GroenLinks, PvdA en D66 en de VVD. Zijn er in dezen voldoende stappen gezet? Wat kan er nog meer gebeuren? Hoe moet ervoor gezorgd worden dat de raad hierop voldoende zicht blijft houden?

De voorzitter geeft als eerste het woord aan Student & Starter.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat Amnesty International Nederlandse onderwijsinstellingen heeft gevraagd om haar manifest tegen seksueel geweld te ondertekenen. Student en Starter is heel verontwaardigd dat de Universiteit van Utrecht dit niet heeft gedaan. De fractie kan dit niet rijmen met het feit dat 1 op de 10 vrouwen in haar studietijd slachtoffer is van verkrachting. Het gebrek aan sociale veiligheid is een urgent probleem met heftige gevolgen voor de slachtoffers. De landelijke studentenbond heeft een achtpuntenplan voor sociale veiligheid opgesteld. De fractie dringt er bij de wethouder op aan om dit achtpuntenplan mee te nemen in de gesprekken met onderwijsinstellingen en die te stimuleren om dit plan over te nemen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) merkt op dat de Universiteit van Utrecht op het punt van de sociale veiligheid zelf al grote stappen heeft gezet.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vindt die stappen onvoldoende gezien de omvang van het probleem.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt wat Student & Starter niet voldoende vindt.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat met name de eerder genoemde acht punten onvoldoende overgenomen zijn en dat er in de aanpak onvoldoende verantwoordelijkheid wordt genomen. Zij vervolgt haar betoog. Omdat MBO'ers veel tijd op school doorbrengen is het cruciaal dat ook daar de sociale veiligheid goed geregeld is. Op dit moment is er vrijwel geen onderzoek naar sociale veiligheid op het MBO. Student & Starter vraagt aan de wethouder of zo'n onderzoek mogelijk is.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt welke rol de gemeente hierin moet spelen. Bij wie ligt de verantwoordelijkheid en wie zou zo'n onderzoek moeten doen?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vindt dat de scholen zeker de verantwoordelijkheid moeten nemen al lijkt het haar onhandig als de scholen zelf zo'n onderzoek zouden verrichten. Wie het doet, maakt niet uit zolang het maar een onafhankelijk onderzoek is.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of zo'n onderzoek vanuit het college wel zinvol is om een cultuurverandering te bewerkstelligen. Is die cultuurverandering niet de verantwoordelijkheid van die scholen zelf?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat een onderzoek door de scholen zelf niet onafhankelijk zou zijn. Zij vervolgt haar betoog door te wijzen op grensoverschrijdend gedrag bij stages, bijvoorbeeld van verpleegkundigen. Veel zorgmedewerkers weten niet of hun werkgever een gedragscode heeft. Hier is meer voorlichting nodig. Het zou goed zijn als de wethouder dit zou kunnen meenemen in de MBO-agenda. Wat betreft het voortgezet onderwijs, ook op middelbare scholen speelt het probleem van seksuele intimidatie en geweld. Meldingen worden vaak niet geloofd of er wordt geen gevolg aan gegeven. Dit is onaanvaardbaar. Bij seksueel misbruik of aanranding zijn scholen verplicht om melding te maken bij de onderwijsinspectie, maar vaak zijn ze niet op de hoogte van die meldplicht. Student & Starter vraagt de wethouder om hierover met de scholen in gesprek te gaan. De fractie zou ook een plan van aanpak willen met betrekking tot de verbetering van de klachtenprocedure.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of er concrete signalen vanuit de stad Utrecht zijn dat dit hier speelt.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat zij zich baseert op onderzoeken en gesprekken, ook met landelijke vertegenwoordigers en de onderwijsinspectie.

Mevrouw Van der Wilt (D66) concludeert dat het hier en nu dus niet lijkt te escaleren.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vindt dit een understatement. Volgens de onderwijsinspectie gebeurt dit landelijk en waarschijnlijk dus ook in Utrecht.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) zegt dat aantal zaken nog onduidelijk is. De onderwijsinstellingen zijn zich bewust van de noodzaak van een cultuurverandering en overal zijn vertrouwenspersonen aangewezen. Gevraagd wordt of die vanuit een handelingsperspectief werken. Zijn er concrete stappenplannen uitgeschreven? GroenLinks hoort hierop graag een reactie van de wethouder: is dit punt goed geborgd? Er is een nationale actie die dit onderwerp landelijk agendeert. Aan de wethouder wordt gevraagd of er vanuit de Utrechtse onderwijsinstellingen met dat nationale programma wordt samengewerkt. Verder is nergens aangegeven hoe de nazorg voor de slachtoffers is geregeld. GroenLinks vraagt aan de wethouder op welke wijze die slachtoffers nu worden opgevangen, met name op de langere termijn. De laatste vraag is: waarom heeft de Universiteit van Utrecht ervoor gekozen om niet mee te werken aan het manifest van Amnesty International?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat de universiteit in een artikel die redenen heeft aangegeven. Vindt GroenLinks dat valide redenen?

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) zegt dat zij haar informatie baseert op de brief die het college heeft gestuurd. Zij vraagt de wethouder waarom de Universiteit van Utrecht het manifest niet heeft ondertekend.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat er scholen zijn die niet bereikt zijn en vraagt de wethouder hoe hij ervoor gaat zorgen dat ook die bereikt worden? De ontwikkelingen hierin zijn goed, zoals de

aangepaste gedragscode en de training van medewerkers maar hoe zien we het effect daarvan terug? Wordt hierop gereflecteerd en zo ja, hoe? Vindt de wethouder dat er voldoende stappen zijn genomen om sociale onveiligheid in het onderwijs tegen te gaan?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of de PvdA dit plan van aanpak voldoende vindt.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat de PvdA dit onvoldoende vindt en vervolgt haar betoog. Een veilige schoolcultuur moet toegankelijk zijn. Daarom vindt de PvdA het opvallend dat de Universiteit van Utrecht alleen werkt met interne vertrouwenspersonen. Er is dan niet meer sprake van een anonieme klacht en een gegarandeerde objectieve uitspaak van de commissie. Deze manier van melden leidt tot een onwenselijke drempel.

De voorzitter geeft het woord aan de vierde agenderende fractie, D66.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat D66 het niet gek vindt dat scholen hier anders mee omgaan dan de universiteit. Zij wil vooral weten of studenten ervaren dat hun school voor sociale veiligheid staat en hoe zij hierin bereikt worden.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt wat voor signaal het voor studenten is dat de Universiteit van Utrecht het manifest niet ondertekent?

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat hierdoor inderdaad de indruk wordt gewekt dat de universiteit dit niet serieus neemt. Het is echter zo dat de universiteit moeite had met bepaalde begrippen en duidingen in het manifest. Het probleem wordt wel onderkend. Zij vervolgt haar betoog. Studenten moeten weten dat dit in Utrecht serieus wordt genomen en moeten zich veilig voelen. Kan dit thema ook aandacht krijgen bij start- en uitweken en kan de wethouder dat meenemen in zijn gesprekken met de onderwijsinstellingen? Het gaat niet alleen om sociale veiligheid binnen de universiteit, maar ook om veiligheid in studentenwoningen en studentenverenigingen. D66 ziet hier wel veranderingen in de cultuur ontstaan en hoopt dat het college hier ook een rol in kan spelen.

De voorzitter geeft het woord aan de VVD.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) ziet hier geen grote rol voor de gemeente en vindt dat de onderwijsinstellingen zelf primair verantwoordelijk zijn voor de sociale veiligheid.

De heer Simsek (DENK) vraagt waarom de VVD dit mede-geagendeerd heeft als zij er zo in staat.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat het probleem groot genoeg is om het te agenderen. De VVD staat achter de stappen die nu gezet worden.

De heer Simsek (DENK) vindt het vreemd dat VVD hier geen rol voor de gemeente ziet. De raad is hier immers bijeen om te bespreken wat de gemeente zou moeten doen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) verduidelijkt dat de gemeente wel met de onderwijsinstellingen in gesprek kan en moet gaan en de raad van de ontwikkelingen op de hoogte moet houden, maar verder geen grote rol moet hebben.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat de gemeente volgens de VVD voldoende doet en vraagt hoe de VVD dan bepaalt wat voldoende is.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat er gedragscodes, integriteitscodes en bewustwordingscampagnes zijn. Die stappen vindt de VVD voldoende om nu de volgende stap te zetten naar meer sociale veiligheid.

De heer Van Steeg (CDA) maakt uit deze brief niet op of het voldoende is. Hij vindt het allemaal vrij algemeen en doet een oproep aan de wethouder om dit wel te blijven agenderen en dit gesprek aan te blijven gaan.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de VVD de vinger aan de pols houdt. Elk jaar moeten de genomen stappen opnieuw geëvalueerd worden.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of de VVD de uitvoering van het plan van aanpak effectief vindt.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) kan dat nu nog niet zeggen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat dit geen nieuw plan en geen nieuw probleem is.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) ziet hier nieuwe stappen waarvan de effectiviteit nu nog niet beoordeeld kan worden. Zij vervolgt haar betoog. De VVD is benieuwd naar de inzichten van de wethouder en wil hier graag over een jaar op terugkomen.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat er duidelijke signalen vanuit de studenten zijn gekomen dat ze zich niet veilig voelen, ook wat betreft de meldingsprocedures. Wat wil de VVD daaraan doen?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt zich af óf de gemeente daar iets aan kan doen.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt of de VVD vindt dat de gemeente zich terughoudend moet opstellen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de houding van de gemeente actief moet zijn maar dat zij niet weet of de bevoegdheid van de gemeente zo ver strekt dat zij iets aan de meldingsprocedures kan doen.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt of de gemeente in dezen niet juist een controlerende rol zou moeten hebben.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt hoe dat dan zou moeten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt wat de VVD ervan vindt als de scholen een gezamenlijk beleid zouden ontwikkelen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat dat haar een goed idee lijkt.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van DENK.

De heer Simsek (DENK) merkt op dat leerlingen met een migratieachtergrond vaak gediscrimineerd worden. Bij hen is een lage meldingsbereidheid. Veel studenten weten niet waar ze incidenten moeten melden, zijn bang niet serieus te worden genomen of bang voor de consequenties. DENK verzoekt de wethouder in gesprekken met onderwijsinstellingen het belang te benadrukken van volledig onafhankelijke meldpunten.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt naar aanleiding van de drempel bij de meldpunten op dat de vertrouwenspersoon divers in gender en culturele achtergrond moeten zijn en cultuursensitief getraind moeten worden.

De heer Simsek (DENK) beaamt dit en vervolgt zijn betoog. De lage meldingsbereidheid bij studenten met een migratieachtergrond gaat gepaard met een flinke onderregistratie. De aanpak van sociale veiligheid lijkt bij veel onderwijsinstellingen een papieren werkelijkheid. Met name bij MBO's is hier weinig onderzoek naar gedaan. DENK verzoekt de wethouder om dit nader te onderzoeken, in gesprek te gaan met de onderwijsinstellingen over de meldpunten en de meldingsprocedures en de raad daarover jaarlijks te informeren.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt dit een goed aangebracht punt. Zij vraagt of dit alleen hier behandeld moet worden.

De heer Simsek (DENK) zegt dat sociale onveiligheid een breed onderwerp is dat aan veel andere vlakken raakt. Het zou ook in de discriminatie-agenda opgenomen kunnen worden.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de rol van de wethouder beperkt is maar wel gepakt moet worden. Hij moet wel het gesprek met de onderwijsinstellingen blijven aangaan. Rondetafelgesprekken kunnen helpen om dit onderwerp op de agenda te houden. Er gebeuren wel dingen maar het is onbekend of de situatie al dan niet verbetert. Daar zou het CDA wel meer inzicht in willen hebben. Graag een reactie daarop.

De voorzitter geeft het woord aan de wethouder voor de beantwoording.

De wethouder vindt de cijfers schrikbarend. Het is goed om dit elk jaar opnieuw te bespreken. Het gaat niet alleen om een cultuurverandering in het onderwijs maar ook om een cultuurverandering bij mannen. Ook qua bewijslast is het bij misbruik moeilijk om je recht te halen. Wat betreft de sociale veiligheid zijn er al wel goede stappen gezet, maar er moet nog meer gebeuren. De wethouder bespreekt dit ook met het onderwijs. Het achtpuntenplan wordt daarbij niet systematisch behandeld, maar de punten 1 tot en met 7 komen in alle gesprekken aan de orde. De wethouder zal diversiteit in gender en culturele achtergrond van de vertrouwenspersoon hier ook in meenemen. Verder zal hij met collega De Vries spreken over een onderzoek naar sociale veiligheid in het MBO. De wethouder vindt dat werkgevers ook hun verantwoordelijkheid moeten nemen wat betreft het weerbaar maken van stagiaires (m/v).

Mevrouw Kendir (Student & Starter) is het met de wethouder eens dat er een verantwoordelijkheid bij de werkgevers ligt, maar geldt dat niet ook voor de scholen en de opleidingen.

De wethouder beaamt dit.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat het onvoldoende is om in gesprek te gaan met de MBO-opleidingen. Er moet ook een plan van aanpak komen.

De wethouder kan zo'n plan van aanplak voor het MBO niet toezeggen. Daarvoor moet hij zijn collega de Vries raadplegen die hier portefeuillehouder is.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zou graag een toezegging krijgen, eventueel later via een onderwijs- of MBO-brief.

De wethouder vraagt wat Student & Starter als plan van aanpak zou willen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) zegt dat zij hiervoor heel concrete punten in haar bijdrage heeft aangegeven.

De wethouder gaat Student & Starter daar samen met collega de Vries over informeren.

De voorzitter merkt op dat Student & Starter die toezegging met betrekking tot het MBO waarschijnlijk wel had kunnen krijgen als de fractie de betreffende wethouder voor dit debat had uitgenodigd.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) miste in de raadsbrief informatie over het MBO.

De wethouder zegt dat er jaarlijks een brief aan dit thema is gewijd en belooft ook dat in de volgende brief meer staat over wat de gesprekken met het MBO hebben opgeleverd.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of de brief en het plan van aanpak niet gecombineerd kunnen worden. Hoe verhouden discriminatie en het MBO-plan zich tot elkaar?

De wethouder zegt dat hij ruggespraak nodig heeft om hierop een goed antwoord te geven en vraagt om de brief af te wachten.

De voorzitter herhaalt dat de agenderende fracties voor MBO-gerelateerde vragen de desbetreffende wethouder hadden moeten uitnodigen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de commissie wel een onafhankelijk onderzoek wil, maar dat het MBO dat ook zelf kan doen. De VVD vindt dat zo'n onderzoek niet door de gemeente gedaan hoeft te worden.

De wethouder vraagt of de commissie dit collectief een prioriteit vindt en ten koste van welke andere prioriteit dit dan moet gaan. Hij vervolgt zijn beantwoording. Wat betreft de meldingsstructuur op de scholen zegt de wethouder dat het ministerie van OCW werkt aan een verbetering van de meldingsstructuur. Daar wil Utrecht ook aan meewerken. Dit is tevens een antwoord op de vraag van GroenLinks naar een stappenplan. De gemeente heeft ook contact met het landelijke actieprogramma van Mariëtte Hamer.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) verduidelijkt dat haar vraag eigenlijk was of de onderwijsinstellingen met het landelijke plan samenwerken.

De wethouder zegt: ja, maar wel in wisselende mate. Zij kunnen daarbij gebruik maken van de expertise binnen dat programma.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) vraagt of de wethouder ervoor zou willen pleiten dat onderwijsinstellingen wat meer in contact zijn met het nationale programma.

De wethouder is het daarmee eens. Hij vervolgt zijn beantwoording. Wat betreft de nazorg bij mensen die misbruik hebben ervaren, zegt de wethouder dat dit bij alle onderdelen een onderdeel is van het integrale plan van aanpak en dat hier ook naar wordt gekeken bij de werving van vertrouwenspersonen. Hoe bereik je scholen die op dit thema achterblijven? De wethouder zegt dat de gemeente probeert om het bereik bij scholen zo groot mogelijk te maken. Op de vraag naar reflectie op de eerder gemaakte afspraken antwoordt de wethouder dat het onderwerp nu veel beter op de radar staat dan een paar jaar geleden. De grote winst zit nog op de cultuur(verandering), de bespreekbaarheid en met name het punt van drempelverlaging. Waarom werkt de Universiteit van Utrecht alleen met interne vertrouwenspersonen? De wethouder heeft met de universiteit gesproken. Die geeft als reden dat zij vertrouwenspersonen wil aanbieden die de academische context kennen. Wellicht is hierin een escalatie mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van externe meldpunten, zoals aangegeven in het landelijke debat.

De heer Simsek (DENK) vraagt of een instelling een cultuurverandering kan doorvoeren als zij die zelf moet controleren.

De wethouder antwoordt dat het bij cultuurverandering om eigenaarschap gaat. Als de instellingen zelf een cultuur gaan creëren waarin dit bespreekbaar is, vindt de wethouder dat een goede beweging, maar als dat het enige is, is het niet voldoende.

De heer Simsek (DENK) zegt dat het goed is als de instellingen hierin zelf het voortouw nemen, maar het meldpunt is voor als daar iets misgaat.

De heer Van Steeg (CDA) vindt eigenaarschap cruciaal. De universiteit zegt dat vertrouwenspersonen bekend zijn met de academische context. Maar is dat niet juist een onderdeel van het probleem? Gaat het er bij dit soort gedrag niet om buiten je context te stappen?

De wethouder gelooft dat je binnen zo'n grote instelling voldoende afstand tot degene die de melding doet kunt realiseren. Als de drempel dan toch nog te hoog is, pleit de wethouder voor een en-en ervaring.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de wethouder hiermee een externe vertrouwenspersoon bepleit.

De wethouder is zich bewust van de spanning die hier bestaat, maar ziet wel het voordeel van vertrouwenspersonen die de machtsverhoudingen en de disbalans in de academische wereld kennen.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op voetbalclubs ook hun eigen spanningen hebben. Dat is dus geen argument om het niet te doen.

De wethouder zou het mooi vinden als binnen voetbalclubs de sociale veiligheid intern zou worden gerealiseerd, met de mogelijkheid van een extern meldpunt als dat niet goed werkt.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt of de wethouder vindt dat de universiteit genoeg doet om veilig een melding te kunnen maken.

De wethouder antwoordt dat het altijd beter kan. De huidige situatie is niet inherent onveilig, maar de wethouder heeft vertrouwen in de universiteit.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt of zij hieruit kan concluderen dat de wethouder in dezen geen actie gaat ondernemen ten aanzien van de Universiteit van Utrecht.

De wethouder vraagt op basis van welk signaal dat dan zou moeten gebeuren. Hij ziet goede intenties bij de universiteit en zoekt eerder naar aanvullend dan naar veroordelend.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat studenten de situatie als onveilig blijven ervaren. Het lijkt haar onverstandig om hierin een afwachtende houding aan te nemen.

De wethouder vervolgt zijn beantwoording en zegt dat er op dit onderwerp heel veel wordt aangeboden bij kennismakingsweken op de universiteit, maar ook op middelbare scholen. De wethouder wil kijken of de gemeente in overleg met de onderwijsinstellingen in de voorlichting ook een rol kan spelen, bijvoorbeeld in de vorm van een brief of flyer. Op de vraag wat er met de SSH is besproken antwoordt de wethouder dat de SSH signalen van overlast en seksueel ongewenst gedrag heel serieus neemt en dit goed oppakt. De wethouder heeft met de Universiteit van Utrecht gesproken over haar reactie op het manifest van Amnesty International en heeft daar twee conclusies aan overgehouden: 1) de universiteit is zelf al bezig met de opdracht van het manifest; en 2) de universiteit heeft moeite met een aantal uitspraken in het manifest.

De voorzitter vraagt aan Student & Starter of het onderwerp naar tevredenheid is behandeld. **Mevrouw Kendir** beaamt dit. De voorzitter schorst de vergadering voor 2 minuten.

11. Debat raadsvoorstel zienswijze op de (ontwerp)begrotingswijziging 2023 GGD regio Utrecht en raadsvoorstel zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht

De voorzitter heropent de vergadering om 22.00 uur.
De agendapunten 11 en 12 zullen in twee termijnen gecombineerd worden besproken. Agendapunt 13 komt te vervallen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van D66.

Mevrouw Stylianou (D66) zegt dat de seksuele gezondheidszorg voor D66 een van de belangrijkste punten is. De wachtlijst voor het HIV-preventiemiddel PREP is toegenomen van 300 naar 470 personen, wat vreemd is omdat hier toch meer geld naar toe is gegaan. In de kamer is men wel heel positief over de pilot met het middel. De fractie is benieuwd naar de gesprekken met het Aidsfonds.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat er in de ziekenhuisbrief staat dat er zorgen zijn over de financiering van dit middel binnen de GGD. Hoe ziet D66 dit in relatie tot de financiële positie van de GGD op dit moment?

Mevrouw Stylianou (D66) zegt dat de verstrekking via de huisartsen loopt tot er een landelijk besluit is gekomen.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat er toch zorgen zijn wat betreft de financiering gezien de financiële positie van de GGD als gevolg van de ontwikkelingen in de jeugdzorg (het GGiD).

Mevrouw Stylianou (D66) zegt dat het extra geld dat hiervoor is vrijgemaakt niet genoeg is en vraagt wanneer de verdeelsleutel wordt herzien. Zij vraagt ook of de stimuleringsregeling ook als gespreksonderwerp bij de GGD meegenomen kan worden. De inzet van de GGD op het fysieke domein en een gezonde leefomgeving juicht D66 toe. Een vraag aan de wethouder of de GGD bij alle stedelijke ontwikkelingen op dit gebied betrokken wordt. Wat betreft het GGiD zijn er geen directe kosten voor de gemeente Utrecht. D66 vraagt aan de wethouder of er wel indirecte kosten zijn en hoe die beperkt zouden kunnen worden.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat die pijn inderdaad bij de gemeente komt te liggen.

Mevrouw Stylianou (D66) deelt deze zorg. Zij vervolgt haar betoog. De genoemde besparing van 200.000 euro bij de automatiseringsopgave klinkt wat optimistisch. Hoe gaat de wethouder dit monitoren?

De voorzitter geeft het woord aan de PvdA.

Mevrouw Mohammadi (PvdA) zegt dat er een tekort aan zorg dreigt. Wat betekent dat voor Utrecht en kan de wethouder daarop reageren? Het stoppen met het GGiD gaat 4,9 miljoen kosten, ongeveer 38 procent van het vermogen van de GGD. Er zal dus flink bezuinigd moeten worden. De PvdA vraagt aan de wethouder of die bezuiniging haalbaar is en welke consequenties dit voor Utrecht zal hebben.

De voorzitter geeft het woord aan GroenLinks.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) zegt dat publieke gezondheid meer is dan niet ziek zijn. Het gaat niet alleen om het bestrijden van ziektes maar ook om het voorkomen ervan. Gelukkig ziet de PvdA dat ook terug in deze zienswijze. Alle gemeenten kunnen hiervoor subsidie aanvragen en de GGD regio Utrecht wil hier graag ondersteuning bij bieden. De PvdA pleit voor versterking van de rol van de GGD regio Utrecht met betrekking tot de zogenaamde woonhygiënische problematiek. De fractie maakt zich ook zorgen over het toenemende aantal meldingen over mensen met verward gedrag.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de in de beleidsbrief genoemde plannen volgens GroenLinks met de huidige financiering tot wasdom kunnen komen.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) heeft hier vertrouwen in.

De heer Van Steeg (CDA) vindt de financiering onduidelijk.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) zegt dat de financieel specialist in haar fractie hiernaar heeft gekeken. Zij vervolgt haar betoog en sluit zich wat betreft de financiering van de soa-preventie aan bij D66. Ten opzichte van andere regio's krijgt Utrecht hiervoor weinig budget. GroenLinks vraagt aan de wethouder of hij dit verschil in inkomsten per regio niet heel vreemd vindt en of dit de komende jaren zo blijft. Is er een betere verdeling mogelijk?

De voorzitter geeft het woord aan het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat stoppen met het GGiD de reserves van de GGD regio Utrecht heeft aangetast. Wat voor impact heeft de financiële positie van de GGD voor de organisatie en de toekomst van de stad Utrecht? Er wordt een beroep gedaan op de reserves om de bijdragen voor de andere gemeenten niet te hoog op te laten lopen. Welke afspraken zijn hierover gemaakt? En hoe zit het de verdeling bij risicovolle investeringen in de toekomst? Het CDA hoort hierop graag een reactie van de wethouder. Het CDA vraagt ook hoe het nieuwe financieringssysteem past bij de ambities van de stad en hoe de punten die voor Utrecht belangrijk zijn gerealiseerd gaan worden in het nieuwe beleidsplan voor de GGD. Welke rol gaat de raad hierin spelen?

De voorzitter geeft het woord aan Stadsbelang Utrecht.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vindt de toename van het aantal meldingen over mensen met verward gedrag een zorgelijke ontwikkeling. Is de wethouder het met Stadsbelang Utrecht eens dat er voor de toekomstige analyse en een plan van aanpak gekeken moet worden naar de eventuele aanzuigende werking van bepaalde Utrechtse regio's? Stadsbelang Utrecht dringt aan op een andere categorisering en meer differentiëring bij de groep mensen met verward gedrag.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) begrijpt dat Stadsbelang Utrecht twee soorten verward gedrag onderscheidt en vraagt of de fractie dat wat meer kan duiden.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) maakt een onderscheid tussen verward gedrag waarbij fysieke schade aan personen en voorwerpen wordt toegebracht en verdwaasd gedrag zonder schade.

De voorzitter geeft het woord aan de VVD.

Mevrouw Ramaker (VVD) brengt drie punten in waarover de VVD in gesprek wil gaan. Ten eerste: het behoud van een lokaal profiel en de rol van de GGD. De VVD ziet een spanning tussen wat lokaal nodig is en wat regionaal kan, bijvoorbeeld bij de bestrijding van schurft onder studenten. Die ligt nu bij de GGD. Hoe denkt de wethouder over het idee om de volksgezondheid meer in een grootstedelijke omgeving te laten uitvoeren? Kan de gemeente daar zelf de regie in pakken? Ten tweede: in het licht van de pandemische paraatheid heeft de GGD een rol in de veiligheidsregio. De VVD zou graag zien dat de wethouder ten aanzien van die regionale veiligheidsrol zijn steun zou uitspreken in de zienswijze. Ten derde wijst de VVD op het tekort aan forensische artsen. Het zou goed zijn als de bezorgdheid hierover in de zienswijze zou worden uitgesproken. Graag een reactie van de wethouder.

De voorzitter geeft het woord aan Student & Starter.

De heer Stevens (Student & Starter) is in grote lijnen tevreden met de zienswijze en sluit zich aan bij het punt van D66 over PREP en het punt van de VVD over de schurft onder studenten.

De voorzitter schorst de vergadering voor 2 minuten.

De voorzitter heropent de vergadering om 22.30 en geeft het woord aan de wethouder.

De wethouder zegt dat de wachtlijsten oplopen door de groeiende interesse in PREP. De pilot loopt ten einde. Wat betreft de verdeelsleutel bij de soa-preventie, die is weliswaar niet goed maar kan zonder extra geld niet aangepast worden. Volgens de wethouder komt er begin volgend jaar een nieuwe verdeelsleutel.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vraagt of hoe die verdeelsleutel ingevuld gaat worden, naar het aantal inwoners of naar de urgentie.

De wethouder weet niet welke scenario's het RIVM hanteert.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) hoopt dat de verdeling in elk geval eerlijk zal zijn.

De wethouder antwoordt dat er gestreefd wordt naar een betere verdeling. Wat betreft het memo van Soa Aids zegt de wethouder dat er met de huisartsen is gesproken en dat het gesprek met de stichting nog in de planning staat. De wethouder hoopt de raad hierover voor het einde van het tweede kwartaal te informeren.

Mevrouw Stylianou (D66) vraagt of de wethouder kans ziet om in de verdeling het waterweteffect mee te nemen.

De wethouder zegt dat het goed zou zijn als het RIVM dit mee zou nemen en vervolgt zijn betoog. Volgens hem is het GGiD een informatiesysteem met een mooie missie, dat echter is gestrand in een conflict met de ontwikkelaar. Het raakt de gemeente Utrecht niet wat betreft haar aandeel in de algemene reserve. Utrecht blijft buiten de bezuinigingen.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe die 4,9 miljoen wordt opgebracht. Volgens hem zal de bezuinigingsoperatie wel de gemeente Utrecht raken.

De wethouder herhaalt dat het Utrechtse deel van de algemene reserve niet ter discussie staat.

De heer Van Steeg (CDA) denkt toch dat dit aan Utrecht raakt.

De wethouder zegt dat verreweg het grootste gedeelte van die 4,9 miljoen door de andere gemeenten en niet door Utrecht zal worden opgebracht. Het gaat vooral om bezuinigingen in de bedrijfsvoering van de GGD.

De heer Van Steeg (CDA) blijft het onduidelijk vinden.

De wethouder kan geen inzicht geven in de precieze opbouw van het betreffende bedrag. Dat hangt ook af van de jaarrekening en de afrekening van de accountant. Wanneer de jaarrekening van de GGD er is, komt er een oplegger om de raad hierover te informeren. Voor dit debat is het effect in elk geval zeer gering. De wethouder vervolgt zijn betoog. Voor de ingeboekte besparingen bij de GGD komt een ombuigingsplan, waarover de GGD gaat rapporteren. Het lijkt de wethouder goed om dit aan de zienswijze toe te voegen.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat het ombuigingsplan ook consequenties heeft voor de organisatie en vraagt of de wethouder daar zicht op kan geven.

De wethouder: zegt dat het gaat om maatregelen op het gebied van de bedrijfsvoering, de efficiency en de taakstelling. Er was al een ombuigingsplan en dat is nu geactualiseerd.

De heer Van Steeg (CDA) stelt voor om die consequenties meenemen in de informatie naar de raad.

De wethouder zegt dat de grootste bezuiniging in de jeugdgezondheidszorg niet meer gehaald kan worden, maar misschien wel op een andere manier te realiseren is. De taakstelling van de GGD regio Utrecht raakt in dezen niet aan het deel dat de gemeente Utrecht afneemt waardoor het onderhoudsplan voor deze gemeente irrelevant is.
De wethouder vervolgt zijn betoog en zegt in antwoord op de vraag van de PvdA naar de beloningsverschillen bij de bezuinigingen dat de CAO uniform is maar dat de inschaling van de CAO wel per GGD kan verschillen. De wethouder vindt dat medewerkers in de frontlijn niet goed beloond worden maar de enige knop om dat bij te sturen is een hogere inwonerbijdrage. Wat betreft de woninghygiëne, dit is geen taak voor de GGD maar voor de gemeente. Ook de wethouder vindt de toename van verward gedrag zorgelijk. Daarvoor zijn geen duidelijke verklaringen te geven. Onder de motorkop hanteert de GGD verschillende classificaties binnen verward gedrag.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) zou graag een kijkje onder de motorkap krijgen.

De wethouder zegt dat hij hierover een gesprek met de GGD kan aangaan. Hij vervolgt zijn betoog met de opmerking dat de verandering in het financieringssysteem de huidige begroting niet raakt.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of het thema verward gedrag in de zienswijze wat meer benadrukt kan worden.

De wethouder heeft hier geen bezwaar tegen en zal dit opnemen als tweede wijziging in de zienswijze. Hij vervolgt zijn betoog. Er komt een zorgakkoord waarin de GGD een rol zou kunnen spelen maar de gemeentes zelf ook. Dat geldt ook voor het gezond en actief leven akkoord (GALA). Utrecht is in dezen een gidsgemeente. Het gaat erom welke gedeelten de gemeente wel en niet wil en onder welke condities.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat er niet veel duidelijk wordt over de financiering in de toekomst. Er is een hele lijst van prioriteiten, maar die is onmogelijk te overzien. Deelt de wethouder dit?

De wethouder zegt dat deze stukken enige tijd onderweg zijn, ook bij de GGD. Gala is vorige week pas bekend geworden. Hij weet ook niet hoe dit precies uit zal pakken.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het belangrijk dat de raad hier de komende tijd bij betrokken wordt.

De wethouder is het daarmee eens. Hij vervolgt zijn betoog. De wethouder vindt het goed als de gemeente met de GGD zou samenwerken bij de bestrijding van schurft onder studenten, maar noemt dat wel een plustaak waarvoor dus extra geld moet worden vrijgemaakt. Ook bij de pandemische paraatheid moet de gemeente haar verantwoordelijkheid nemen. Wat betreft het tekort aan forensische artsen zegt de wethouder dat dit nu niet via de GGD's loopt maar via maatschappen. Daarvoor moeten ook weer extra middelen komen. Dat levert ook een discussie met de politie op omdat die hierbij vaak optreedt als opdrachtgever. De gemeente moet even het proces binnen de GGD afwachten.

Mevrouw Ramaker (VVD) zou de wethouder het goed vinden als dit bij de GGD terug zou komen zodat het echt een publieke zaak is.

De wethouder zegt dat het in beginsel een publieke zaak is, maar dat er ook moet worden gekeken onder welke condities de GGD dit kan organiseren.

Mevrouw Ramaker (VVD) zegt dat dit een vraag is naar de rol van de GGD, die nu zwak is en eerder sterk was. Wat hebben wij hier als stad voor over?

De wethouder zegt dat Utrecht anders dan Amsterdam geen eigen GGD heeft. Er worden nu diverse taken van de gemeente onder regie van de GGD uitgevoerd die een grootstedelijk karakter hebben en daarnaast beschikt de gemeente over de body van een grootschalige regionale organisatie. Wat betreft de betrokkenheid van de raad bij de GGD zegt de wethouder dat er een nieuwe wet aankomt. De GGD gaat ook in gesprek met de raad over de vraag hoe die zelf die invulling en die verbeterde betrokkenheid ziet. Er zijn nu al gemeentes die raadsrapporteurs hebben die soms in de AB-vergadering zitten en meeluisteren. De wethouder heeft een viertal wijzigingen in de zienswijze genoteerd. Die kan de raad tegemoet zien.

De voorzitter bedankt de fracties en geeft voor de gemiste vragen het woord aan de VVD.

Mevrouw Ramakers (VVD) zegt dat de GGD in andere grote steden in het centrum zit, maar hier in de regio. De VVD geeft aan dat preventie heel belangrijk is, zeker in een groeiende stad. Hoe kun je de positie van de GGD versterken?

Mevrouw Stylianou (D66) merkt op dat de stimuleringsregeling voor relationele en seksuele gezondheid nu wordt verlengd tot 2024 en vraagt of dit ook in het kaderdossier als gespreksonderwerp aangemerkt kan worden.

Heer van Steeg (CDA) ziet de aanpassingen van de wethouder in de zienswijze met belangstelling tegemoet. De vraag naar de bijdrage die de GGD levert aan de eigen doelstellingen van de gemeente moet misschien beantwoord worden in de bijeenkomsten na deze raadsvergadering. Het CDA vraagt of de wethouder de toegezegde brief over de financiën naar de raad kan sturen.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de wethouder de conclusie van Stadsbelang Utrecht deelt dat er bepaalde regelingen zijn die een aanzuigende werking hebben op mensen die verward gedrag vertonen en hoe daarmee omgegaan moet worden.

De voorzitter geeft het woord aan de wethouder voor de beantwoording van de gemiste vragen.

De wethouder zegt dat hij niet weet of het gevoerde beleid in Utrecht een specifieke aanzuigende werking heeft op mensen met verward gedrag. Volgens de wethouder wordt de GGD regio Utrecht op veel dossiers betrokken bij de ruime ontwikkeling van Utrecht. Wat betreft de stimuleringsregeling voor scholen, deze zal als lobbyboodschap worden meegenomen. Op de

vraag naar de brief over de financiën antwoordt de wethouder dat hiervoor eerst de jaarrekening nodig is. Die komt in april.

De heer Van Steeg (CDA) gaat hiermee akkoord.

De voorzitter stelt voor dat de raadsbrief naar alle woordvoerders gaat.

De wethouder geeft antwoord op de vraag van de VVD of de GGD een meer stedelijk karakter moet krijgen. Het is problematisch om de gemaakte afspraken te herzien, maar de gemeente kan in bepaalde gevallen, zoals bij de schurft onder studenten, wel vaker de GGD een opdracht geven. Daar zijn voor de gemeente wel weer kosten aan verbonden.

De voorzitter vraagt of de door Stadsbelang Utrecht aangevoerde behoefte aan een bijeenkomst om onder de motorkap te kijken breder wordt gedeeld in de commissie? Dat is niet het geval.
De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) zegt dat het dan maar een werkbezoek moet worden.

De voorzitter sluit de vergadering om 23.20 uur.

Lijst van toezeggingen

Agendapunt 7 Debat kinderopvang: wethouder Eerenberg

- Rondom de VJN krijgt de raad informatie over het geld dat vanuit onderwijs voor kinderopvang wordt ingezet (het college ziet dit alvast als een gestelde technische vraag en neemt dit mee bij beantwoording SV VJN).
- In de kwartaalbrieven onderwijs wordt kinderopvang voortaan meegenomen, ouderparticipatiecrèches komen hierin terug
- De wethouder komt schriftelijk terug op de vraag van de VVD ten aanzien van starten met de opleiding met behoud van uitkering in deze sector (Q2 2023).

Agendapunt 8 Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang 2024: Wethouder Eerenberg

- t.a.v. kinderen in de pilot in Overvecht, zegt de wethouder toe dat in of bij de 1e jaarrapportage over programma Samen voor Overvecht (Q1 2024) de eerste beelden van de drie 2-jarigengroepen geeft.
- De nieuwe wijze van indicering wordt gemonitord, de raad wordt Q1 2025 hierover geïnformeerd.

Agendapunt 9 Debat Plan van Aanpak Volwasseneducatie: Wethouder Eerenberg

- Het nieuwe actieprogramma basiseducatie voor volwassenen komt Q3 2023.
- De wethouder komt terug op de vraag of mensen die geplaatst zijn op een taalles, kunnen doorstromen naar werk doordat de drempel van taal is weggenomen (Q3 2023).

Agendapunt 10 Debat Aanpakken Sociale onveiligheid op onderwijsinstellingen: Wethouder Eerenberg

- de wethouder komt samen met de wethouder van MBO schriftelijk terug op de wens van o.m. S&S voor een plan van aanpak over sociale veiligheid op MBO-instellingen. In de brief gaan zij ook in op wat MBO-instellingen zelf al doen om sociale veiligheid te borgen en het onderzoek ernaar; hebben we een goed beeld van wat er aan de hand op het MBO (Q1 2023).

Agendapunt 11 Raadsvoorstel Zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht: Wethouder Eerenberg

- de wethouder informeert de raad eind Q2 over het gesprek met de stichting SOA AIDS over SOA preventie en uitbreidingsmogelijkheden PrEP.

- bij de bespreking van de Jaarrekening geeft de wethouder aan hoe het bedrag van € 4,9 miljoen is opgebouwd en wat daarvan de gemeente Utrecht raakt (april 2023).